

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 2
Sausis - January 12, 2001 Penktadienis-FridayPERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207Kaina
\$ 1.00

- Lietuvos Teisingumo ministerija sausio 8 d. paprašė Kalėjų departamentą atlikti tarnybinių patikrinimų dėl įvykio, kai iš Vilniaus griežto režimo pataisos darbų kolonijos trumpam buvo išleistas nuteistasis, kuris dabar įtariamas moters nužudymu. Gavusi Kalėjų departamentą bei Vilniaus apygardos prokuratūros atliktų tyrimų išvadas, Teisingumo ministerija įvertins, ar turėtų būti keičiamos Pataisos darbų kodekso nuostatos, reglamentuojančios trumpalaikį nuteistųjų išvykimą už laisvės atėmimo vietos ribų.

- Įstatymų svarstymą Lietuvos Seime bus siekiama padaryti atviresnį visuomenei, teigia Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Tai jis pareiškė sausio 8 d. spaudos konferencijoje, pristatydamas neeilinės Seimo sesijos dienotvarkę. Seimo narių siūlymu A. Paulauskas neeilinę sesiją šaukia sausio 12-26 d.

- Lietuvos Seimo Sveikatos reikalų komiteto (SRK) nariai teigia neturėję privačių interesų, siūlydami Seimui priimti Sveikatos draudimo įstatymo pataisas. Gruodžio 29 d. dekreto prezidentas Valdas Adamkus šias pataisas, reglamentuojančias sutarčių tarp teritorinių ligonių kasų (TLK) ir vaistinių sudarymo tvarką, grąžino Seimui pakartotinai svarstyti.

- Europos komiteto generalinis direktorius, vyriausiasis derybininkas dėl narystės Europos Sąjungoje (ES) Petras Auštrevičius sausio 8 d. premjerui Rolandui Paksui pristatė ruošiamą Lietuvos veiksmų planą per Švedijos pirmininkavimo ES laikotarpį. Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos pranešimo, šiame plane atspindi svarbiausi vidaus pasirengimo darbai paspartinant derybų dėl narystės ES eigą.

- Bendrovės "Lietuvos telekomas" ir "Lietuvos paštas" sausio 8 d. susitarė vėl pradėti teikti telefono paslaugas Lietuvos pašto skyriuose, kuriuose jos buvo teikiamos iki 2000 m. gruodžio 31 d. "Lietuvos telekomas" nuo šių metų sausio 1 d. nutraukė iki šiol galiojusią sutartį su "Lietuvos paštu".

- Vytautą Landsbergį pakiktino Rusijos televizijos NTV laida "Nepriklausomas tyrimas", skirtą sausio 13-osios dešimtosioms metinėms. Kaip "Respublikai" sakė V. Landsbergis, "Maskvos laikrodžiai sustojo prieš dešimt metų". Toks išpuolis V. Landsbergiui susidarė, dalyvaudant tilte tarp Maskvos ir Vilniaus bei stebint, kokių principu buvo surengtas Lietuvos ir Maskvos pusių pokalbis.

- Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) ir Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) vienijimuisi pasirodė, teigia abiejų partijų atstovai. LSDP pirmininko pavaduotojas Juozas Olekas spaudos konferencijoje sausio 8 d. sakė, kad sausio 8-oji - ta diena, kada buvo paprašyta visų partijų skyrių pateikti paskutinius savo pasiūlymus dėl jungtinio partijos statuto ir programos.

STIPRINAMI RYŠIAI LB ATSTOVAMS TARIANTIS SU LTSC, ALTU IR LIETUVIŲ FONDU

Pagal tradiciją, kiekvienai naujai valdžiai teikiamas šimto dienų "medaus mėnuo". Per tą laikotarpį opozicija ir žiniasklaida vengia stipriai kritikuoti, o valdžia atsideda planavimo darbui, valdymo aparato sudarymui ir, pagal amerikietišką posakį, "apgriuvusius tvorą taisyti".

Iš dalies "tvorą taisymo" ir santykių gerinimo bei stiprinimo tikslais į Chicago atvykę naujai patvirtintos JAV LB Krašto valdybos atstovai 2000 m. gruodžio 1 ir 2 dienas skyrė pasitarimams su Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centru (LTSC), Amerikos Lietuvių Taryba (ALTu) ir Lietuvių Fondo (LF) vadovybėmis. Šiuo straipsniu siekiama visuomenę informuoti apie svarstytus klausimus.

Aiškinamasi su LTSC

Chicagoje esančiame Jaunimo Centre JAV LB Krašto valdybos atstovai (pirm. A. Gečys, M. Remienė, J. Ardys, dr. R. Kriaučiūnas, T. Gečienė) Pasaulio Lietuvių Archyvo (PLA) reikalais tarėsi su Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centro vadovais (tarybos pirm. dr. K. Ambrozaičiu, valdybos vicepirm. dr. R. Vitu, tarybos nariais P. Bucha, A. Janušu, S. Migliniene). PLA veikia JAV LB Kultūros tarybos (pirm. M. Remienė) žinioje kaip ne pelno siekianti institucija, kurios tikslas rinkti ir saugoti apie Lietuvą ir lietuvių rašytą arba spausdintą žodį, lietuvišką spaudą, archyvinę bei kitokią, turinčią išliekamosios vertės, medžiagą. Nuo 1981 metų LTSC globoja, adminis-

truoja, skiria personalą ir teikia priemones PLA vedimui, katalogavimui ir medžiagos rinkimui. Deja, per paskutiniuosius kelerius metus yra atsiradę nuomonių skirtumų dėl tolesnio PLA archyvo vystymo ir išlaikymo, dokumentų kaupimo, finansinio bei mokslinio audito ir t.t. Būsimoji PLA ir LTSC sutartis kaip tik ir buvo pagrindine pasitarimo tema. PLA neatsisakanti bendradarbiauti su LTSC, tačiau siekia išsiderėti PLA archyvams tinkamesnių priežiūros ir mokslinio bendradarbiavimo sąlygų. Abi pusės pasitarimo metu rodė geranoriškumą ir tai teikia vilčių sutarimui. LTSC atstovai pateikė raštiškų pasiūlymų, kuriuos JAV LB Krašto valdyba 90 dienų

(nukelta į 7 psl.)



ALTo ir JAV LB Krašto valdybos atstovai po susitikimo Lemonte. Sėdi (iš k. į d.): A. Sakalaitė, M. Marcinkienė, A. Gečys, JAV LB KV pirm., S. Kuprys, ALTo pirm., P. Jurkus ir S. Daulienė. Stovi (iš k. į deš.): J. Polikaitis, P. Buchas, J. Krutulis, S. Dubauskas, P. Motušis, dr. R. Kriaučiūnas, J. Gaižutis ir J. Ardys

LIETUVOS GYVENTOJŲ TARPE DAUGĖJA PRITARIANČIŲ LIETUVOS NARYSTEI NATO

Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos užsakymu atlikta visuomenės nuomonės apklausa rodo, jog stiprėja lietuvių noras prisijungti prie NATO. Bendrovė "SIC rinkos tyrimai" gruodžio 16 d. baigė apklausą, kuria dar kartą tirtas Lietuvos gyventojų požiūris į šalies siekį tapti NATO nare.

Pagal apklausos rezultatus, tokiame siekiui pritaria 48,9% Lietuvos gyventojų. Lyginant trijų 2000 metais atliktų visuomenės nuomonės apklausų duomenis, pastebima, kad pritariančiųjų Lietuvos siekiui tapti

NATO nare ryškiai daugėja: 2000 m. sausio mėnesio tyrimo duomenimis, tam pritarė 38% Lietuvos gyventojų, rugpjūčio - 42,2% gyventojų, o gruodžio - net 48,9% Lietuvos žmonių.

Remiantis pastarojo tyrimo rezultatais, sumažėjo nepritariančiųjų bei neapsisprendusiųjų dėl narystės NATO: dabar narystę nepitaria 22,3% ir beveik trečdalis (28,8%) apklaustųjų yra neapsisprendę. Tuo tarpu rugpjūtį narystei NATO nepritarė 25,7%, o neapsisprendę buvo 32% respondentų.

Lietuvos narystei NATO daugiau pritaria vyrai, 15-29 metų amžiaus gyventojai, lietuviai, žmonės su aukštesniu išsilavinimu, mokiniai ir studentai, 400 litų ir didesnes pajamas vienam šeimos nariui per mėnesį gaunantys žmonės.

Tarp nepritariančiųjų narystei NATO yra 30-39 metų amžiaus žmonės, rusų tautybės gyventojai bei mažiausias pajamas gaunantys gyventojai.

Labiausiai neapsisprendę šiuo klausimu yra lenkų tautybės žmonės, moterys, pensininkai ir bedarbiai.

ELTA

KRYŽIŲ KALNAS NEAPSAUGOTAS

Mažesnieji broliai pranciškoniai susirūpinę Kryžių kalno apsauga, vieni deramai jos organizuoti jie negalintys.

Pranciškonų atstovas ryšiams su žiniasklaida brolis Juozas Ruzgys teigia, kad Šiaulių apsaugos policija, negaudama pakankamai lėšų prieš kurį laiką nutarė nutraukti Kryžių kalno apsaugą.

Įmonė "Kryžių kalnas", kuriai vadovauja Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, apsaugai įdarbino žmogų, budintį Kryžių kalne iki vidurnakčio, tačiau tai vertingo objekto apsaugos negarantuoja. J. Ruzgys pažymėjo, jog jau gana seniai kalbama, kad prie Kryžių kalno reikia įrengti vaizdo kameras, tačiau konkrečių rezultatų vis dar nepasiekta. Jis sakė, jog pranciškoniai pripažįsta, kad susidariusi padėtis nėra normali, nes iki 18 ar 19 val. kalnas skendi visiškose tamsoje ir tik vėliau vieną jo šlaitų apšviečia trys prožektoriai, su-

montuoti ant Apsaugos policijos namelio. Anot J. Ruzgio, ne kartą Kryžių kalno vienuolyne teko akis į akį susidurti su suglumusiais užsieniečiais ir išgirsti jų klausimą, kur tas Kryžių kalnas, bei nudelbus akis mostelėti į tamsą.

Norėdami, kad Kryžių kalnas neliktų be apsaugos, pranciškoniai žada siekti, kad pirmiausia jis būtų deramai apšviestas. Anot J. Ruzgio, apie tai jau kalbėta su Šiaulių miesto ir rajono merais bei Šiaulių elektros tinklų atsakingaisiais asmenimis. Visi jie pripažino, kad Kryžių kalno apšvietimas ir apsauga yra Šiaulių miesto garbės reikalas.

Nepaisant to, anot pranciškonų atstovo ryšiams su žiniasklaida, Kryžių kalnas dažniausiai tik žodžiais pripažįstamas itin svarbiu savivaldybės ir Lietuvos bei viso pasaulio objektu, tačiau praktiškai nėra jokios iniciatyvos, reikalai nejudą.

ELTA, LŽ

LIETUVOS PENSININKAMS ŠVIESESNĖS PERSPEKTYVOS GALI ATSIVERTI PO SEPTYNERIŲ METŲ

Lietuvos Seimo socialdemokratinės koalicijos frakcijos narys Algirdas Butkevičius pranešauja, kad Lietuvoje senatvės pensijos pasiekė vidutinio darbo užmokesčio dydį, kaip dabar yra Europos valstybėse, po kurių septynerių metų.

Sausio 4 d. spaudos konferencijoje A. Butkevičius analizavo sunkią socialinio draudimo fondo "Sodra" finansinę padėtį, pateikė siūlymus jai pagerinti.

Anot parlamentaro, "Sodros" finansinių problemų priežasčių reikia ieškoti ne ekonomikos smukime, bet jos veikimo principų nepaisyme.

A. Butkevičiaus teigimu, dabar socialinio draudimo fondo išlaikymo našta uždėta labai mažai ir neturtingai darbingos visuomenės daliai, o Vyriausybė ne tik nemėgina padėties keisti, bet ir neskuba to pripažinti. Kita vertus, pasak parlamentaro, samdomų žmonių, vienintelių

rimtų "Sodros" finansuotojų, darbo užmokestis labai mažas. Jis tesudaro 35 procentus bendrojo vidaus produkto (BVP), tuo tarpu kitose šalyse - daugiau kaip pusę.

Tokia padėtis darbo rinkoje, parlamentaro manymu, susidaro pirmiausia dėl savarankiško darbo protegavimo ir nevykusių mokesčių politikos.

"Kam samdyti darbuotoją ir mokėti mokesčius nuo jo atlyginimo "Sodrai" bei fizinių asmenų pajamų mokestį, jeigu tas darbuotojas gali nusipirkti patentą visiems metams ir nemokėti jokių įmokų "Sodrai", - klausė spaudos konferencijoje A. Butkevičius.

Netikėdamas, kad pensijų dirbantiems pensininkams apribojimas efektyviai padėtų "Sodros" biudžetui, A. Butkevičius siūlė kitokias gelbėjimo priemones.

(nukelta į 7 psl.)

PASKIRTOS KASMETĖS LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PREMIJOS

Grupei Lietuvos kultūros veikėjų paskirtos 2000 metų Kultūros ministerijos premijos.

Trejojo dydžio premijas Lietuvos kultūros ministras kasmet skiria atsižvelgdamas į ekspertų komisijų bei Kultūros ir meno tarybos siūlymus, pranešė Eltai Kultūros ministerijos atstovas spaudai.

Martyno Mažvydo premija už nuopelnus Lietuvos valstybės kalbai, raštijos istorijai ir knygoms menui paskirta knygos "Lietuviški elementoriai" sudarytojams Aurelijai Rabačiauskaitei ir Ingridai Korsakaitei. Šios premijos dydis - 5 tūkst. 625 Lt.

Sešioms laureatams paskirtos 3 tūkst. 500 Lt premijos. Premiją už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose pelnę Vil-

niaus pedagoginio universiteto bibliotekos direktorė Emilija Banionytė. Premija už muziejinkystės ir muziejų vertybių restauravimo darbus paskirta Lietuvos dailės muziejaus aukščiausiosios kategorijos restauratorei Laimai Janinai Vedicrienei. Režisierė Irena Bučienė apdovanota už geriausią lietuviškos dramaturgijos pastatymą - spektaklį pagal Vinco Mykailaičio-Putino dramą "Valdovas" Kauno pilyje. Premija už būdingiausių mūsų krašto tautodailės, amatų tradicijų išsaugojimą ir perdavimą apdovanotas medžio drožėjas Algimantas Sakalauskas. Liaudies muzikantui Feliksui Baltrušaičiui paskirta premija už vertingų tradicinės kultūros lobių - papročių, dainų, šokių, instrumentinės muzikos, (nukelta į 7 psl.)

VILNIUS SIEKIA UNESCO APDOVANOJIMO

Vilnius, kartu su kitais pasaulio miestais, dalyvauja UNESCO organizuojamame Taikos miesto konkurse, kurio rezultatus tikimasi paskelbti šių metų pabaigoje.

UNESCO taikos miesto prizą siekiama skatinti geras kaimyninius santykius, veiklą pilietiskumą, stiprinti ryšius tarp skirtingų kultūrų, pranešė Vilniaus savivaldybės atstovė spaudai.

Pateikiant Lietuvos sostinės duomenis konkursui ak-

centuota Vilniaus savivaldybės veikla socialinių paslaugų plėtroje, sveikatingumo, pilietinių iniciatyvų, gamtos apsaugos ir kultūros vertybių apsaugos srityse bei veikla, integruojanti visuomenės atstumtuosius ir remianti visuomenės dialogą.

Žinodama ypatingą vietos valdžios svarbą, jos didėjančią poveikį bei galima indėlį diegiant taikos kultūrą ateityje, UNESCO nusprendė įsteigti (nukelta į 2 psl.)

Reikšmingiausi pagal "Baltic News Service" 2000 metų įvykiai Lietuvoje

Vasario 5 d. prasidėjo liustracijos laikotarpis, per kurį buvę KGB agentai galėjo prisipažinti bendradarbiavę su SSRS specialiosiomis tarnybomis. Liustracijos įstatymas įsigaliojo 2000 metų sausio pradžioje.

Vasario 22 d. Lietuvoje pirmą kartą atlikta kepenų persodinimo operacija, tačiau ji nebuvo sėkminga - pacientas mirė.

Kovo 19 d. rinkimuose į savivaldybių tarybas daugiausia mandatų laimėjo naujos politinės jėgos - Naujoji sąjunga (socialistai) bei Valstiečių partija. Iki tol daugumą savivaldybėse turėję konservatoriai, pagal gautų mandatų skaičių, liko trečioje vietoje.

Kovo 28 d. Lietuva oficialiai pradėjo derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Balandžio 3 d. Vilniaus miesto meru antrą kartą išrinktas liberalas Rolandas Paksas.

Balandžio 13 d. Kauno miesto meru išrinktas gatvės politikas Vytautas Štuskas.

Balandžio 14 d. Lietuvos Katalikų Bažnyčia visos krikščioniškos visuomenės vardu atsiprašė prieš Dievą už savo klaidas, įskaitant lietuvių tautos abejingumą holokaustui.

Balandžio 29 d. steigiamajame Modernių krikščionių demokratų sąjungos (MKDS) suvažiavime partijos pirmininku išrinktas Vytautas Bogušis. MKDS įsteigta, kai dėl idėjinio skirtumo iš "tradicinės" Krikščionių demokratų partijos pasitraukė grupė moderniais krikdemais pasivadavusių žmonių.

Gegužės 19 d. devynios valstybės NATO kandidatės: Vilniaus konferencijoje priėmė pareiškimą, raginantį aljansą 2002 metais priimti teigiamą sprendimą dėl NATO plėtros.

Birželio pradžioje Finansų ministerija paskelbė, kad Vilniaus miesto savivaldybė nuo 1997 metų nemokėjo fizinių asmenų pajamų mokesčio ir valstybės biudžetui liko skolinga 94 milijonus litų.

Birželio 13 d. Seimas priėmė prieštarai vertinamą SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymą. Prezidentas Valdas Adamkus šio įstatymo nepasirašė, bet ir nevetavo, palikdamas pasirašyti tuometiniam Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

Birželio 21-22 dienomis Vilniuje vyko tarptautinė donorų konferencija dėl Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko uždarymo.

Liepos 1 d. Lenkijoje, Lodzės vaivadijoje netoli Mazovijos Tomašovo miesto apvirstus iš Vilniaus į Kroatiją važiuojančiam turistiniam autobusiui, du žmonės žuvo, 23 sužeisti.

Liepos 2 d. steigiamajame Nuosaukių konservatorių sąjungos (NKS) suvažiavime partijos pirmininku vienbalsiai išrinktas ekspremjeras Gediminas Vagnorius. NKS įkūrė G. Vagnoriaus šalininkai, atskilę nuo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių).

Liepos 4 d. konservatorių iniciatyva priimtomis rinkimų įstatymo pataisomis vienmandatėse apygardose buvo atsisakyta antrojo rinkimų turo. Prezidentas Valdas Adamkus vetavo ir grąžino pakartotinai svarstyti šias Seimo rinkimų įstatymo pataisas.

Liepos 6 d. dingio buvęs bendrovės "Mažeikių nafta" vadovas Gediminas Kiesus su sūnumi ir vairuotoju. Jų pagrobėjai iki šiol nerasti.

Liepos 12 d. surengta "Nau-

josios politikos" konferencija, padėjusi pagrindus tolesniam liberalų, socialliberalų, centristų bei modernių krikščionių demokratų bendradarbiavimui.

Liepos 18 d. Seimas minimalia balsų persvara atmetė prezidento V. Adamkaus veto dėl Seimo rinkimų įstatymo pataisų, panaikinančių antrąjį balsavimo turą vienmandatėse apygardose.

Rugpjūčio 3 d. netoli Varšuvos avariją patyrus Lietuvos bendrovės maršrutiniam autobusui, vykusiam iš Paryžiaus į Vilnių, viena moteris žuvo, 33 sužeisti.

Rugpjūčio 5 d. baigėsi sovietinių saugumo bendradarbių liustracijos laikas. Pripažinti savo buvusius ryšius su sovietų saugumo struktūromis pareiškė norą pusantro tūkstančio asmenų.

Rugpjūčio 11 d. Kaune nušauti keturi prekybos centro "Senukai" sandėlių apsaugos darbuotojai.

Rugsėjo 2 d. akrobatinio skraidymo pasaulio čempionas Jurgis Kairys Kaune atliko skrydį po tiltu aukštyn ratais.

Rugsėjo 2-ąją Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suvažiavime partijos pirmininku dar dvejų metų kadencijai slapto balsavimu perrinktas Vytautas Landsbergis.

Rugsėjo 18-ąją Daina Gudžinevičiūtė tapo Sydney vasaros olimpiadų žaidynių moterų stendinio šaudymo transjėnėje aikštelėje čempione.

Rugsėjo 25-ąją Sydney olimpinėse žaidynėse lengvosios atletikos disko metikų varžybų aukso medalį iškovojo Virgilijus Alekna.

Rugsėjo 26-ąją nuo širdies infarkto mirė žydu genocidu kaltintas 93 metų Aleksandras Lileikis.

Spalio 1 d. Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė trečią kartą iš eilės iškovojo olimpiadų žaidynių bronzos medalius, Sydneyje rungtynėse dėl trečiosios vietos nugalėjusi Australijos komandą. Iki šiol lietuviai bronzą pelnė 1992 metais Barselonoje ir 1996 metais Atlantoje.

Spalio 3-5 dienomis vyko tarptautinis Vilniaus forumas skirtas holokausto aukų kultūros vertybių išgrobystos klausimams aptarti.

Spalio 8 d. rinkimuose į Seimą pergalę šventė "Naujosios politikos" bloko atstovai bei socialdemokratinė koalicija. Socialdemokratinė koalicija Seime turi 51, liberalai - 34, Naujoji sąjunga - 29 atstovus.

Spalio 12 d. Lietuvos liberalų sąjungos (LLS), Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų), Centro sąjungos ir Modernių krikščionių demokratų sąjungos vadovai pasirašė koalicijos sutartį, kurioje numatyta, kaip "naujosios politikos" bloko partneriai pasidalins valdžią. Buvo susitarta, jog Vyriausybės vadovo pareigos atiteks LLS, Seimo pirmininko - socialliberalams.

Spalio 19 d. naujojo Seimo pirmininku išrinktas socialliberalų lyderis Artūras Paulauskas.

Spalio 26 d. Seimas slapto balsavimu ministru pirmininku patvirtino Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) lyderį Rolandą Paksą. Premjeru R. Paksas tapo jau antrą kartą.

Spalio 30 d. naujojo Kauno miesto meru išrinktas Lietuvos laisvės sąjungos (LLS) narys, buvęs krepšininkas Gediminas Budnikas. Poste jis pakeitė į Seimą išrinktą LLS lyderį Vytautą Štuską.

Lapkričio 6 d. Panevėžio rajone prie sodo namelio rasti nužudytų Panevėžio apygardos

prokuratūros vyriausiojo prokuroro pavaduotojos Vidos Kazlauskaitės ir Pasvalio rajono policijos komisariato inspektoriaus Sergejaus Piskunovo lavonai.

Lapkričio 9 d. Seimas pritarė Rolando Pakso koalicinės Vyriausybės programai, kurioje žadama toliau tęsti rinkos ekonomikos reformas, privatizavimą ir siekti narystės Europos Sąjungoje bei NATO.

Lapkričio 10 d. Pusiaujo Gvinėjos kariškiai dėl kaltinimų nelegalia žvejyba sulaukė Lietuvos laivą "Rytas" bei jo igulą.

Lapkričio 12 d. Lietuvos socialdemokratų (LSDP) ir Lietuvos demokratinės darbo (LDDP) partijų koalicinė taryba, vadovaujama prezidento Algirdo Brazausko, nusprendė, kad jau 2001 metų sausį LSDP ir LDDP susijungs į vieną socialdemokratinę partiją. Į Seimo rinkimus šios dvi partijos ėjo A. Brazausko socialdemokratinės koalicijos vardu.

Lapkričio 15 d. naujojo Vilniaus miesto meru išrinktas liberalas Artūras Zuokas. Poste jis pakeitė premjeru tapusį Lietuvos liberalų sąjungos lyderį Rolandą Paksą.

Lapkričio 25 d. neeiliniame Centro sąjungos suvažiavime partijos pirmininkas Romualdas Ozolas oficialiai pareiškė apie

savo atsistatydinimą iš pirminko pareigų. Naujojo partijos vadovu išrinktas Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Kęstutis Glaveckas.

Lapkričio 28 d. Seimas pakeitė generalinio prokuroro skyrimo tvarką. Priėmus šias pataisas, generalinį prokurorą skiria prezidentas Seimo pritarimu, o ne Seimas parlamentinio Teisės ir teisėtvarkos komiteto (TTK) siūlymu, kaip buvo iki tol.

Gruodžio 8 d. Lietuva baigė šešerius metus trukusias derybas dėl narystės Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO). Oficialiai PPO nare Lietuva taps po to, kai Seimas ratifikuos visus su naryste susijusius dokumentus.

Gruodžio 12 d. Seimas pritarė prezidento pasiūlytai Antano Klimavičiaus kandidatūrai į generalinio prokuroro. Pasikeitus generalinio prokuroro skyrimo tvarkai, nesibaigus 7-erių metų kadencijai, nutrūko iki tol šias pareigas ėjusio Kazio Pėdnyčio igojimai.

Gruodžio 19 d. Seimas priėmė 2001 metų biudžeto įstatymą. Planuojama, kad kitų metų biudžeto deficitas bus apie 906 milijonų litų.

Gruodžio 20 d. Pusiaujo Gvinėja paleido keturiasdešimt parų Malabo uoste laikytą ir nelegalia žvejyba kaltintą Lietuvos laivą "Rytas" bei jo igulą.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, pardodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jibanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
IŠTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAMŲSI VIENINTELĖ VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALĖ-

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976



Žiemojančios antys

V. Kapočiaus nuotr.

Žmonės vis labiau pasitiki žiniasklaida

Grudį ypač išaugo Lietuvos žmonių pasitikėjimas žiniasklaida, prezidento tarnyba bei Lietuvos banku, o sumažėjo Seimu, Vyriausybe, krašto apsauga, policija bei "Sodra".

Tai rodo bendros Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos "Baltijos tyrimai" atlikta apklausa, kurią 2000 m. gruodžio 29 d. skelbia dienraštis "Lietuvos žinios".

Apklausoje duomenimis, Lietuvos žiniasklaida pasitiki 77 proc. apklaustųjų - 6 proc. punktais daugiau, nei lapkritį, o nepasitiki 19 proc. Bažnyčia pelnė 64 proc. apklaustųjų pasitikėjimą, o šia institucija nepasitiki 26 proc. gyventojų.

Trečiojoje pozicijoje - prezidento tarnyba, kuria pasitiki 57 proc. apklaustųjų, o nepasitiki 31 proc. Pasitikėjimas šia institucija išaugo 7 proc. punktais.

Ketvirtojoje pozicijoje esančiu Lietuvos banku pasitiki 54 proc. respondentų, nepasitiki - 36 proc. Pasitikėjimas Lietuvos banku išaugo net 8 proc. punktais. Savivaldybėmis pasitiki 40 proc. gyventojų, 1 proc. punktu mažiau, nei lapkritį, nepasitiki 46 proc. respondentų. 2 proc. punktais smuktelėjo pasitikėjimas Vyriausybe - dabar šia institucija pasitiki 33 proc. gyventojų, o nepasitiki 56 proc.

Aštuontoje lentelės vietoje yra profsąjungos, kuriomis pasitiki 30 proc. apklaustųjų, nepasitiki

- 35 proc. Valstybės kontrole pasitiki 30 proc., nepasitiki - 46 proc. gyventojų. 3 proc. punkto sumažėjo pasitikėjimas "Sodra" - šia institucija pasitiki 30 proc., nepasitiki 56 proc. gyventojų.

Grudį ypač sumažėjo pasitikėjimas policija - 6 proc. punktais. Dabar policija pasitiki 26 proc., nepasitiki 70 proc. gyventojų. 4 proc. punktais sumažėjo ir pasitikėjimas Seimu - Parlamento darbu dabar pasitiki 24 proc. gyventojų, nepasitiki 63 proc. Mažiausiai gyventojai pasitiki teismais - 24 proc., Valsybine mokesčių inspekcija - 23 proc. ir komerciniais bankais - 18 proc. "Baltijos tyrimų" apklausa vyko gruodžio 8-14 dienomis.

BNS.

Vilnius siekia UNESCO apdovanojimo

(atkelta iš 1 psl.)

apdovanojimą ir įvertinti penkiuose pasaulio regionuose esančių penkių miestų savivaldybių pavyzdinę veiklą, kurios dėka sustiprėjo socialinis solidarumas, pagerėjo gyvenimo sąlygos nuskurdusiuose miesto rajonuose ir buvo harmoningai vystomi miestai.

Konkurse dalyvauja 5 regionų - Afrikos, Arabų valstybių, Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių, Europos bei Lotynų Amerikos ir Karibų jūros baseino valstybės.

Nugalėtojus išrenka UNESCO generalinis direktorius, atsižvelgdamas į regioninių komisijų rekomendacijas. Regioninė komisija sudaro ne daugiau kaip 5 garsūs asmenys, asmeniškai paskirti generalinio direktoriaus.

Prizą "UNESCO miestai už Taikos prizą" kas dveji metai teikia UNESCO generalinis direktorius viešos ceremonijos metu. Prizą sudaro pažyma ir 25 tūkst. dolerių finansinis apdovanojimas, kurio tikslas - paskatinti nugalėjusias savivaldybes tęsti savo veiklą bei skatinti naujų partnerystės ryšių formavimąsi.

1998-1999 metais UNESCO taikos miesto prizus gavo: Timbuktu (Afrika), Kitas (Lotynų Amerika ir Karibų jūros baseinas), Hanojus (Azija ir Ramiojo vandenyno šalys), Zuk Mikael (Arabų valstybės), Delftas (Europa, Olandija).

ELTA

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguojas REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Devintosios
metinės

Sausio tryliktosios naktis, viesulu įsisukusi į Lietuvos žmonių tarpą, nusinešė vienos sesers ir dvylikos jos brolių gyvybes. Tai buvo kraujo auka ant Tėvynės aukuro už savo artimųjų laisvę. Mes lenkiame galvas prieš jų artimuosius, kurių skausmo ir liūdesio niekas negali išdildyti.

Ant Tėvynės laisvės aukuro yra sudėtos ir kitų mūsų brolių kancijos tolimoje tremtyje arba Tėvynėje nukankintų ir tik šiandien su tinkama pagarba laidojamų amžinam poilsui kapinėse. Prie jų verta prijungti ir tėvų, motinų, kunigų ir seselių vienuolių tylią auką perduodant jaunimui brangiausias vertybes: tikėjimą, Tėvynės meilę, už ką daugelis jų buvo žiauriai nukankinti arba turėjo iškęsti pažeminimus, grasinimus ir kalėjimus. Ne visų jų vardai mums yra žinomi, bet visi jie priartino mums išsvajotą laisvės vandeną.

Netolimos praeities liudijimo dar neužtenka, šiandien kiekvieno mūsų pareiga įnešti savo indėlį į laisvos visuomenės atkūrimą. Jeigu mūsų broliai nesudrebėjo ir nepasitraukė prieš galingus okupantų tankus ir ginklus, prieš tremties baismus ir katorgas, neįsivaizduojame taip brangiai iškovotą laisvę vien dėl to, kad taip sunku šiandien tapo gyventi?

Gyvenimas laisvėje kiekvieną iš mūsų asmeniškai, šeimą ar bendruomenę ipareigoja prisiimti pilną atsakomybę prieš Dievą ir prieš žmones. Laisvė tai didžiausia žmogui duota Dievo dovana, bet kartu ir labiausiai jį ipareigojanti dovana.

Išraukime iš savo gyvenimo klaidingos laisvės apraiškas: „Laisvė viskam“, kuri atidaro vartus amoralumui, nesąžiningumui, savęs ir kitų niekinimui, nesiskaitymui su kitų teisėmis, neišvengiamai sunaikina pačią laisvę. Laisvė, pavirtusi savimeile, ar ji būtų individuali, ar šeimos, ar socialinės bei politinės grupės, kuris reiškiasi noru primesti kitiems savo tikslus, idėjas, savo ideologiją, ar vienos partijos savivaliavimus, yra naujos vergijos ženklas.

Tikroji laisvė žydės tik kartu su atsakomybe: prieš Dievą, kuris yra įvairios laisvės teikėjas ir palaikytojas, prieš žmones, gerbiant kiekvieną, net ir skirtingos pasaulėžiūros; prieš visuomenę, siekiant bendro tautos gėrio; prieš tautą, atsižadant savęs ir pasiaukojant bendram labui.

Ši atsakomybė prieš Dievą ir prieš žmones saisto kiekvieną žmogų, ypač tuos, kurie turi aukštesnes pareigas visuomenės gyvenime. Už nešančių krašto politinę atsakomybę pečių, – visa Lietuva, – šąlantys, kenčiantys baimę ir netikrumą dėl rytojaus žmonės, bedarbiai, motinos, kurios neturi kuo maitinti savo vaikus, senukai, invalidai, ligoniai, kurie šąla menkai apkūrenamose patalpose, žemdirbiai, kurie neturi ką berti į dirvą.

Ne vien politinių, ekonominių ir socialinių struktūrų pakeitimai palengvins visuomenės gyvenimą. Reikia išugdyti naują žmogų, tvirtą asmenybę, kurio širdis pilna meilės, iš kurios jis semsis jėgų aukotis už brolius ir už Tėvynę. Kova dėl laisvės suvienijo visus mūsų žmones, padarydama tikrą stebuklą: mažutę tautą nugalėjo milžiniška jėga. Šiandien, prisimindami žuvusius už Tėvynės laisvę, išgirskime iš aukštai atskambančius jų balsus: saugokite mūsų laisvę, mokeskite ją gyventi.

Tad būkime verti mūsų kankinių krauju ir motinų bei tėvų ašaromis iškovotos laisvės. Neleiskime neapykantai, siauriems interesams, ambicijoms užgožti tą silpną, jauną daigėlį, kuris po ilgų žiemos išdygo mūsų Tėvynėje.

VLADAS BRAZIŪNAS

Vermonto vertikale,

6

arba

Žalio vermuto gurkšnis žaliakalny

Ispūdžiai ir kt.: marginalinis marginy

(pradžią nr. 46)

O ten ta lenta dar liepė: ieškokit juodųjų meškų, jos čia žiemoja. Vasaroja – žemaitijos herbe? „Meška mon asocijoujės su žemaitiu jiega, su tou, ka zemaite ī dėdle tvėrtė. Ana kap tuoki žemaitiu atkakloma ruoda“, – cituoja 44 metų žemaitę Virginiją Vaidotą Pakalniškis pirmame tokiame darbe „Šiuolaikinių žemaičių identitetas“. „Mon meška ligo ēr žemaitiu duoribė, tvėrtibė ī teisoma ruoda“, – pridėda ten pat 57 metų Milda. Neturėdami tik žemaičiams būdingos duoribės nei tvėrtybės, nei juolab teisoma, į juodųjų totemų paieškas nesileidom.

Pasitenkinom, kas pakely. Roberto Frosto vietos. Vienos mylios interpretacinis takas. Ar gal geriau – R.Frosto gamtos pažintinis takas. Mylia nuo jo į vieną pusę – iki Riptono miestelio, kur R. Frosto gyventa ketvirtį šimtmečio, nuo ketvirtojo iki septintojo dešimtmečio. Tiek pat ir į kitą pusę – kur Middlebury vasaros kalbų mokykla (veikianti nuo 1915 metų) ir rašytojų konferencija, R. Frosto darbo, kūrybos, diskusijų vietos. Tiesa, laukiama svečias, pokalbininkas jis būdavo ir pačiame Middlebury koledže, jo Amerikos literatūros departamente, kur į paskaitas savo senąjį (ir dievinamą) draugą dažniausiai kviesdavęs profesorius Reginald Cook. Buvusių anuometinių studentų prisiminimus skaitant, matyti, jog jų žvilgsnis į Robertą Frostą iš nuotolio – ko gera, supratingesnis, jautresnis nei anuomet – dar jaunų, viskam kritiškų, net skeptiškų. Ir tada, kai Frostui buvo tik šešiasdešimt (šie-

ALEKSANDRAS ABIŠALA:
“Daugelio nesėkmių priežastys glūdi mumys”

Verslininkas ekspremjeras Aleksandras Abišala, konsultavimo firmos „Abišala ir partneriai“ savininkas mano, kad didelė Lietuvos bėda yra ta, kad tautinė valdininkija labai menkai supranta verslą. Tai gal ir ne jos kaltė, nes niekas valdininkijos nemokė net verslo pagrindų. Kita vertus, yra blogai, kad verslininkai, kurių nemaža atėjo į politiką, matydami savo bėdas, nebūtinai supranta kaip funkcionuoja valstybės biurokratinis aparatas. Dar viena blogybė – susikūrė mitų, kad esame labai darbštūs, deja, taip nėra. Bedarbystė Lietuvoje siekia 15 proc., bet labai sunku rasti gerą bet kurios srities specialistą. Žurnalistas Rimantas Varnauskas kalbina buvusį Lietuvos premjerą, verslininką Aleksandrą Abišalą.

* * *

Kadangi yra prietaras, kad naujai pradėjusios dirbti Vyriausybės šimtą dienų kritikuoti nevalia, tad norėčiau klausti, kokių teigiamų naujų, netikėtų matote dar tik apie mėnesį dirbančios vykdančiosios valdžios veiksmuose?

Pirma, aš nesu prietaringas, antra, šio prietaro nesilaiko net oficiali opozicija. Be to, nesu didelis „kritikantas“. Aišku viena, kad Vyriausybė jau spėjo nuspręsti, kad ji neturi daugiau pinigų papildyti valstybės biudžetui. Būta gana garsių pareiškimų, tačiau anksčiau paruoštą biudžeto projektą ji pakoregavo tik 66 mln. litų. Tai sako apie du dalykus: viena, pinigų yra lengviau paskirstyti, kai jų yra mažiau, antra, „naujoji“ politika bent vienu dalyku bus panaši į visas kitas iki šiol buvusias – iš pradžių gausiai žarstė pažadus, o paskui nuleido akis žemėn ir daro tai, kas įmanoma. Tam tikra išimtis yra R. Pavilionis, nes jis yra žmogus nevaldomas, jo švietimo finansavimo projektas yra privati iniciatyva. Visiškai nepritariu siūlymui fiksuotą biudžeto pajamų dalį skirti švietimui, nes krašto gynyba ir švietimas yra visiškai skirtingi dalykai. Krašto gynybos reikalai tampriai susiję su tarptautine politika, o, pavyzdžiui, fiksuotas finansavimas švietimui niekaip nesiejamas su šios srities veiklos efektyvumu. Niekas neabejoja švietimo ar mokslo svarba valstybei, bet negirdėjau kalbant apie tai, kaip bus panaudoti mokesčių mokėtojų pinigai. Mane labiausiai gąsdina, kad, kai šnekama apie finansavimą švietimui, policijai, sveikatos apsaugai ir pan., kalbama ne apie naudą paslaugos gavėjui, o tik apie tai, kaip apmokėti algas ten dirbantiems žmonėms. O, beje, pasipriešinimas reformoms pirmiausiai eina būtent iš jų.

Todėl iš naujosios Vyriausybės kol kas nematau aiškaus akcento į efektyvumą, į kliento naudą. Dar vienas dalykas, kuris manė stebina ir kurio labai suprantu, yra tai, kad iki šiol nesuformuota Vyriausybė. Nesvarbu, kad ministrai paskirti, bet kodėl taip ilgai nerandama viceministrų, o tie, kurie skiriami, tampa politinėmis figūromis. Ar tai reiškia, kad kitos partijos viceministras diskutuos su ministru? Reikės generuoti idėjas, bet pagal tą partinę liniją, kurios laikosi ministras. Man sunku suprasti, kaip jie tai darys?

Stebina ir vidinis nesusitvarkymas su iniciatyvomis, idėjų nevienodumas. Nesakau, kad vienoje partijoje visi žmonės turi būti vienodi, bet bent jau pagrindinės idėjos iš partijos turi išeiti suderintos, kaip vieninga nuomonė. Jau minėtas švietimo finansavimo klausimas tapo išoriniu ginču partijos viduje. O apie kitką kol kas nėra labai ką ir šnekėti, nes Vyriausybė dar ne kažin ką ir padarė.

Ar galima teigti, kad asmeninės ar populistinės inici-

atyvos tiek dėl švietimo, tiek dėl žemės ūkio, kylančios didžia dalimi iš Naujosios sąjungos pusės, buvo liberalų pažabotos?

Populizmo netrūko niekam. Pavyzdžiui, naktinis elektros energijos tarifas, manau, yra privati R.Pakso idėja, einanti dar nuo patarėjavimo energetikos klausimais prezidentūroje laikų. O vien ko verta linčo teismų prasikaltusiems Lietuvai idėja! Savotiška daryti kaltais remiantis vien visuomenės nuomone!

Kas yra akivaizdu ir akivaizdžiai nenaudinga valstybei? Ir net nelabai žinau, ką su tuo daryti? Kol kas visos rinkimuose laimėjusios partijos (neturiu galvoje vien paskutinių rinkimų) turėjo atgal nuryti savo pažadus. Aš dar naiviai tikiuosi, kad ateis kada nors tokie rinkimai, kai partijos bandys kautis idėjomis ir jų pristatymo būdu, nes nematau nieko blogo, kad rengiami koncertai, šou, kad jų metu parodoma, kokia gera partija, kokios teisingos jos idėjos. Norisi tikėti, kad partijos ateityje bandys kautis tikromis, grynomis idėjomis. Tada nereikės nuvilti žmonių. Ir žmonės gal galų gale patiks, kad rinkimai yra prasmingas reikalas, kad galima rinkti rimtą žmogų, o ne tą, kuris tik nori „apmonyti“. Šie rinkimai irgi buvo pakankamai populistiški (kaip ir daug kur pasaulyje), bet vis vien nėra labai malonų girdėti, o tokių kalbų girdėjau ne vieną: „jūs mus rinkite, o mes atėję jau žinosime ką daryti“.

Jau pakankamai kome-

tuota, bet gal ir Jūs galėtumėte trumpai: ar PVM lengvatos statyboms gali išjudinti Lietuvos ekonomiką apskritai?

Jokiu būdu! Esu kategoriškai nusiteikęs prieš bet kokias išimtis! Jei man kas sako, kad Europos Sąjungoje tai leidžiama, tai atsakau: ES yra pakankamai socialistinė, kad tokias išimtis galėtų daryti. O liberalams ypatingai derėtų suprasti, kad mokesčiai nėra reguliavimo priemonė, o tiesiog pinigų susirinkimo priemonė. Be to, bet kokios lengvatos iškraipo rinką. Kas, pavyzdžiui, galėtų paaiškinti, kodėl laikraštiniams popieriui PVM lengvatos taikomos, o žurnalams – ne? Taip ir su statybomis. Kaip atskirti kam taikyti lengvatą, jei namo pirmas aukštas skirtas parduotuvei (komercinė paskirtis), o kiti keturi – butams (gyvenamoji statyba)? Kaip pamatus dalinti: į penkias dalis ar priskirti pirmam aukštui? Esu kategoriškai prieš visokias išimtis.

Vienas populiariausių ir labiausiai nuvalkiotų, tikriausiai, visų politikų pažadų – padėti, skatinti vidutinį verslą. Ar yra įmanomai greičiau įgyvendinamų receptų, kurie nedvelktų populizmu? Gal dabar reikalai pajudės, kai valdžioje nemaža verslininkų...

Tenka susitikti su įvairių partijų atstovais įvairiuose fornuose ir ten stengiamės kalbėtis ne taip, kaip mitinguose. Reikia pripažinti, kad partijos ne tik kad greitų receptų neturi, jos nežino recepto apskritai. Viskas baisiai neapibrėžta, nekonkreto, dažnai net nesuvokiama apie ką eina kalba. Gal aš klystu, gal partijos ir žino tuos receptus, bet nedrįsta viešai apie tai kalbėti. Paskui juk gali nesurinkti

(nuželta į 6 psl.)



Lietuvos Seimas plenarinio posėdžio metu

V. Kapočiaus nuotr.

met jam – 125-eri), studentams šis žmogus, tegul ir gerbtinas, atrodes jau senas, pavargęs, gal ir ligotas. Ne vieno manyta, jog tie jo rašymai, tie naminiai rašinėjimai, užsiglaudus va čia, Riptone, – na, kad jie simplistiniai, pernelyg paprasti. Be to, Frostas anaipol nesižavėjo ekonomine Franklino D.Roosevelto programa, o studentai kaip tik jai jautė dėkingumą už galimybę studijuoti koledže. Šiaip ar taip, įdomu, kaip va, sakysim, koledžo žurnale „Middlebury Magazine“ (teigiama: viename iš dviejų geriausių Amerikos koledžų leidinių) samprotauja vienas 1937-ųjų laidos absolventas (Marshall Sewell): „Mes buvome ekonominės depresijos produktai ir dažniausiai buvome priešiški išteklįms, turėjusiems ketvirtajam dešimtmety, kaip ir mūsų vaikų karta – aštuntajam dešimtmety. Tačiau būtumėm galėję pajusti didesnę simpatiją Frostui, jeigu būtumėm tuomet žinoję tai, ką dabar, ačiū profesorui Jay Parini, žinome. Jo knyga „Robertas Frostas: Iš gyvenimo“ – viso pilno rūpesčių poeto gyvenimo apyskaita. Parini rašo, jog kaip tik tuo metu, kai Frostas lankydavosi mūsų paskaitose, jis dar tebeugdėjo dėl savo dukters Marjorie mirties 1934-aisiais, krintosi dėl rimtai sergančios savo žmonos Elinoros (ji mirė 1938-aisiais), buvo sunerimęs dėl kitų šeimos narių psichinės sveikatos, taip pat ir dėl sūnaus, kuris vėliau nusižudė. Frostas daug kur važinėdavo skaityti paskaitų, dažnos kelionės jį vargino, ir jam buvo diagnozuotas nervinis išsekimas. Dėl šitų dalykų jis kentėjo didžiąją savo gyvenimo dalį. Susidūręs su bėdomis, kurios neaplenkia daugelio, Frostas vis dėlto gyveno labai produktyvų gyvenimą visą tą ketvirtį šimtmečio, ir ilgainiui mes supratome, kad tuomet auditorijoje mes bendravome su tikru Amerikos lobiu, pažiba“.

(Jau čia, Lietuvoje, mums riedant į Nemakščius, į Algirdo Verbo laidotuves, išėjus iš kalbos Valdas Kukulas klaus: pasakyk, kas vis dėlto šitas Frosto fenomenas, kodėl tas Frostas amerikiečiams toks didelis? Anksčiau Marcelijus Martinaitis Valdui sakęs: na, gamta... Matyt, neturim tikrų Frosto vertimų. Juk ir antikinę literatūrą, kol nebuvo Eugenijos Ulčinaitės, Sigito Narbuto ir jau

viso pulko kitų gyvo žodžio vertėjų, Valdas, prisimenu, kategoriškai neigė. Dėl Frosto fenomeno Valdas tik kiek sutrikęs... Taip yra. Ne taip seniai, žiūrėdami Pono Tado filmą, baisėjomės titrais slenkančiu prikišamai negrabių lietuvišku vertimu. Alfonso Nykos-Niliūno dienoraštis (1977 balandžio 21) tat patvirtina: „Skaitydamas Putino–Marcinkevičiaus vertimą, literatūriškai šiek tiek daugiau išprusęs skaitytojas, nepažįstas Mickevičiaus originalo, su pagrindu stebėsis, kodėl ši banali istorija laikoma dideliu poezijos kūrinium“. O Aleksio Churgino vertimai? Visi – nuo Dante's iki Baudelaire – dailūs, kultūringi ir... kaip du negyvojo vandens lašai vienodi. Kur didieji naujesnių kartų užmojai? Tik žingsnelis: Antano A.Jonyno versta Fausto dalis. Prasti vertimai, ko gera, pavojingiau nei jokie: vertimo nebuvimas ne tik nežaloja, bet dar žadina smalsą. Prastas vertimas meluoja: nieko ten nesa ypatinga.)

Alei Rūtai R.Frosto eilėraščiai, skaičiai, „primena J.Meko idiles, o gal ir A.Miškinį“. Antai: „A Winter Eden“. Amerikiečiams taip būdingas rojaus mitas – rojaus troškimas – rado paskutinį rimtą kalbėtoją apie tai – Davidą Thoreau, – kuris skelbė, kad necivilizuotume yra pasaulio išsigelbėjimo viltis“, – taip sako Rima Pociūtė, bet prie tos minties drąsiai priliptinai ir D.Thoreau dvasios bičiulis R.Frostas. Tas Edeno sodas eilėraštyje – kaip ir kiti Frosto eilėraščiai ar tik paskiri jų posmai čia – ant tamtyč įkastų stulpelių, baslių, jų viršus nupjautas įkypai, ant jų įkypų nuopjovų – metalinės lentelės.

Idomiausia, kad čia po tais patakių posmeliais nurodyta, tvirtai metalan įgraviruota (sic!), iš kokio leidimo jie imti, kam tad priklauso autorinės teisės. Ką gi, jau metai, kai ir mes turim Autorinių ir gretutinių teisių apsaugos įstatymą, – bet ar turim tokią kasdienybę, kurioje tas įstatymas veikėtų? Šitas © ženklas atokiau palaukėse, pamiškėse, paupėse – kaip koks kamuolinis žaibas per mūsų, piratinės visuomenės augintinių, smegenėles!..

Skaldos takeliai. Keturkampių tašų apyvada. Tokių pat tašų tilukas per Middlebury upelį. Eilėraštyje Come in – aišku, ant baslio: (nuželta į 4 psl.)



■ Palestiniečių vadovybė atmetė JAV prezidento Bill Clinton pasiūlymus kaip pagrindą konfliktui su Izraeliu užbaigti. Tai sausio 8 d. pareiškė aukšti palestiniečių derybininkai. "Mes negalime sutikti su Clintono idėjomis kaip pagrindu būsimoms deryboms ar būsimam suregulavimui", sakė "Reuters" agentūrai derybininkas Ahmed Korei.

■ Kai kurios Europos Sąjungos (ES) narystės siekiančios šalys galės būti priimtose jau 2003 metų sausį, mano Švedijos premjeras Goran Persson. ES pirmininkaujanti Švedijos vadovo žodžius sausio 7 d. citavo naujienų agentūra TT. "Tai tebėra įmanoma", sakė premjeras per nacionalinę televiziją, turėdamas galvoje greičiausią įmanomą naujų narių priėmimo darbą.

■ JAV išrinktojo prezidento George W. Bush siūlomi administracijos nariai sausio 7 d. susidūrė su naujomis kliūtimis. Demokratų senatoriai išsakė abejones dėl siūlomo generalinio prokuroro John Ashcroft ir darbo sekretorės Linda Chavez.

■ Atlikus tyrimą netikėtai paaiškėjo, jog labiausiai dėl kito tikėjimo užsieniečių buvimo šalyje nerimauja Danijos gyventojai. Lygiai 31 proc. danų nepatenkinti tokia aplinkybe.

■ Tailando telekomunikacijų magnatas Thaksin Shinawatra žada sudaryti koaliciją, kuri vyrautų šalies politikoje. Tai jis sausio 8 d. pareiškė po pergalės šalies visuotiniuose rinkimuose. Tačiau nors Thaksin Shinawatra gavo didžiausią rinkėjų mandatą šalies istorijoje, jam dar anksti švesti pergalę - 51 metų milijardierius yra kaltinamas kyšininkavimu.

■ Australijos teismas sausio 25 d. apsvaistys Latvijos prašymą išduoti Australijos pilietį Konradą Kalėją, kuris yra kaltinamas karo nusikaltimais. Latvijos prokurorė Liana Dadzītė sakė, kad šio svarstymo sprendimas bus negalutinis, nes K. Kalėjas turi "visas juridines teises" apskusti nuosprendį.

■ Gruzijos prezidentas Eduard Ševardnadzė sausio 8 d. interviu Nacionaliniam radijui atmetė galimybę šiuo metu įvesti į Pankisio tarpukalnę Europos Sąjungos greitojo reagavimo pajėgas.

Piktas straipsnis apie fotografiją, muziejus ir informaciją

Agnė Narušytė

Visi kalba, kad gyvename informacijos amžiuje, kuriame "informacinė visuomenė" ar "informacinė ekonomika". Internetas (kurį kažkodėl reikėdavo rašyti iš didžiosios raidės lyg kokią valstybę ar planetą, o ne paprasčiausią susižinojimo priemonę, kaip, pavyzdžiui, telefonas) - nuolat užgultas visokio plauko specialistų ir šiaip neturinių kur dėti laiką. Viena institucija - paštas - pamažu tampa atgyvena. Jau dejuojama dėl užplūdusio neaprepiamo informacijos srauto. Atrodo, viskas lengvai pasiekama. Bet ar viskas?

Informacijos srautas neaprepiamas, tačiau kokios informacijos? Dažniausiai nereikalingos, marmaliuojančios bereikšmius mums dalykus ir užpildančios "eterį" triukšmu. Tos informacijos (kurios reikia) Lietuvoje panaršęs po internetą dažniausiai negausi. Ypač jei ji susijusi su amžina ubage kultūra. Jei prireiks surasti nuotrauką ar knygą kokia nors konkrečia tema, teks valandų valandas naršyti po milijonus kortelių ir šifruoti įvairių žmonių ranka surašytus duomenis (kompiuteris tai padarytų per kelias sekundes). Net ir Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, kuri neva kompiuterizuota, bet tik iš dalies, vis tiek reikia knaisiotis kartotekose, todėl naudos iš to nedaug. Gaišti laiką, bevertiškai nieko nespėjai, nes "informacinė" dabartis diktuoja savo tempą.

Šios buitškos ir turbūt Lietu-

voje jau gerai sugromuliuotos mintys sukosi galvoje dalyvaujant Helsinkio fotografijos muziejaus surengtoje konferencijoje "Fotografijos atmintis". Suvokiant beviltišką atotrūkį tarp mūsų ir tos Europos Sąjungos, į kurią mes neva einame. Ten jutau, kad niekur mes neiname, tik bandomė atsikratyti to nemalonaus priedo - kultūros. Nes "ten" mąstoma kitaip - ir apie fotografiją, ir apie muziejus, ir apie informaciją.

Fotografijos atmintis

Lietuvoje iprasta fotografiją laikyti kultūros "užpečkyje". Tai kažkoks nepilnavertis menas. Žodis "fotografija" menininkų dažnai vartojamas kaip neigiamo įvertinimo terminas (panašiai kaip ir "literatūriškumas"). Iš tikrųjų, palyginti su, pavyzdžiui, tapytojo kūryba beveik iš nieko, fotografas yra priklausomas nuo priešais jį esančios tikrovės, technikos kokybės, jo saviraiška apsiriboja pasirinkimu. Taip nemano jauni menininkai, nes jie taip pat dažnai kuria pasirinkdami - stilius, vaizdus, daiktus - iš viso to, kas visuotinai vartojama. Bet muziejams ir valstybei vadovauja vyresnieji, kurie fotografijos "nemato".

Bet kodėl fotografija turi būti vertinama tik meno kontekste, tai yra kodėl tik meniškumas yra jos vertingumo kriterijus? Štai ką sako švedų Fotografijos tarybos pirmininkas Bengt Nystrom: "Vis daugiau reikšmės teikiama fotografiniam vaizdai kaip informacijos nešėjui, ir tai dabar yra vienas svarbiausių šaltinių, bandant suvokti visuo-

menės raidą ir pokyčius. Fotografijos vaizduoja dramatiškus įvykius ir mūsų kasdienybę, aplinkinis pasaulis mums pristatomas, pavyzdžiui, per laikraščius ir televiziją. Negana to, fotografijų pasirinkimas ir suformavimas, ir paveikė mūsų švedų įvaizdžio suvokimą". Arba paprasčiau: "Kiekvienas toks vaizdas yra kelionė į laikus ir papročius, mums nebeprineimus jokiomis kitomis komunikacijos priemonėmis, išskyrus fotografiją" (Sune Jonsson). Laikantis šio požiūrio, konferencijoje fotografija vertinta trimis aspektais: meniniu (šitą mes jau mokame), informaciniu ir technologiniu. Nuotrauka gali būti vertinga ne tik kaip meno kūrinys, bet ir kaip įvairių sričių tyrinėtojams naudingas dokumentas, ir kaip technikos raidos paminklas.

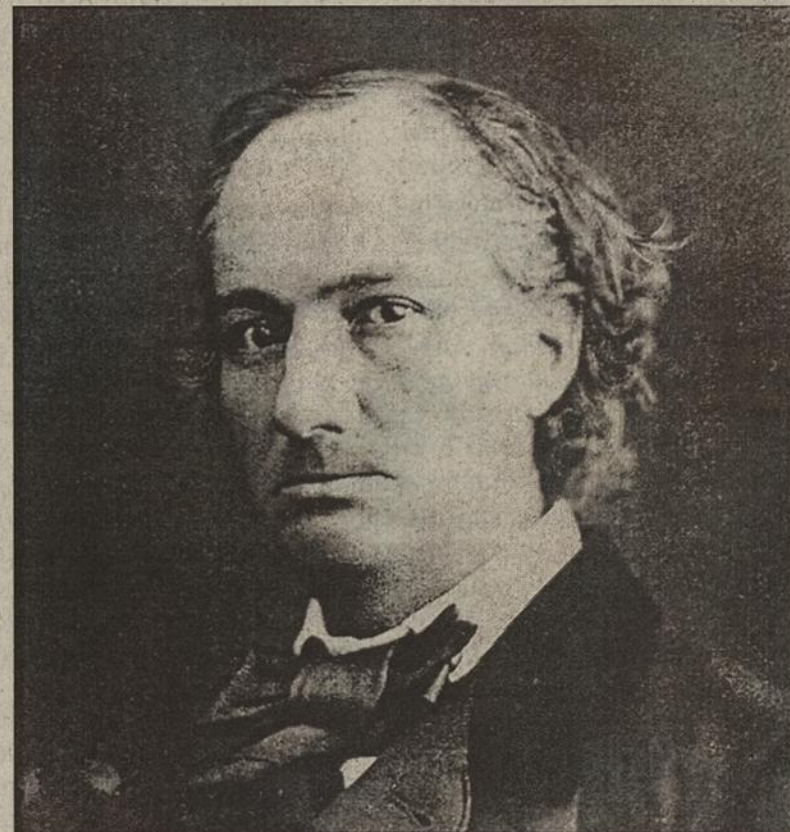
Nemuziejiški muziejai

Požiūris į fotografiją lemia jos padėtį muziejuje (ir visuomenėje). Vakarų Europoje muziejai ir bibliotekos kaupia ir vienodai vertina visas fotografijas, kokios tik gali būti. Net ir meno kūrinių reprodukcijas. Fotografija suvokiama kaip reikšminga kultūrai ir visuomenei sritis, todėl kuriami centrai, atsakingi už fotografijos išsaugojimą visoje Švedijoje, Norvegijoje ar Suomijoje. Leidžiami katalogai ir sudarinėjamos duomenų bazės. Kiekvienoje šalyje yra bent vienas vien fotografijai skirtas muziejus, o kituose muziejuose fotografija nėra prielipas. Bent jau toks vaizdas susidarė klausantis prane-

šimų.

Kaip yra Lietuvoje? Skaitydama pranešimą galėjau parodyti vienintelį Lietuvos muziejų išleistą senosios fotografijos katalogą (seną - 1985 metų). Jame, be to, pasirodė besą grubių klaidų (painiojamos technologijos ir autoriai - kaipgi galima tokiu "informacijos" šaltiniu pasitikėti). Katalogo vienšumas ir klaidos rodo, kad su fotografija (buvo) elgiamasi atmetinai. Būdamas kokiame nors meno muziejuje fotografija susilaukia dėmesio (o dėmesys reiškia pi-

Lietuvoje, bet nesudaroma realių sąlygų tam suvokimui įgyvendinti). Fotografijos muziejuje ne tik yra puiki biblioteka (kur radau beveik visas man žinomas Lietuvoje išleistas fotografijos knygas), bet kiekvienam tyrinėtoji skiriama po atskirą kabinetą ir kompiuterį, leidžiantį jam pasiekti kiekviename šalies muziejuje esančią fotografiją ir sužinoti apie ją viską. Be to, tyrinėtojas tik tyrinėja, o ne dar ir rengia parodas, renka vaikštinėdamas po kaimus senas nuotraukas, jas aprašinėja, ap-



Paskutinis Charles Boudelaire portretas, apie 1866 metus. Fotografas Elienne Carjat

nigus) paskutinė. Tiesa, dabar pradėti leisti nauji katalogai - požiūris, atrodo, keičiasi.

Tačiau keičiasi ne visur. Tai liudija Šiaulių fotografijos muziejaus istorija. Bendro katilo laikais šis muziejus buvo neapgalvotai prijungtas prie Šiaulių "Aušros" muziejaus, o tai reiškė, kad fotografija bus tik dalis, turės tarnauti muziejaus ideologijai. Neseniai fotografijos skyriaus vedėja Regina Šulskytė, daug gero nuveikusi fotografijai, muziejaus valdžios buvo atleista už tai, kad rengia šiuolaikinės fotografijos parodas (o ne senos, iš muziejaus fondų), kviečia dalyvauti užsienio fotografus, rengia konferencijas. Tai skamba absurdiškai, ir šis absurdas jau pasiklido po Baltijos valstybes - konferencijoje dalyvavę kolegos iš Latvijos ir Estijos klausė: "Ką jūs ten darote?" Iš tikrųjų, ką?

Kad būtų aiškiau, pasidomėjau, kaip veikia Helsinkio fotografijos muziejus. Muziejus Suomijoje suvokiamas ne tik kaip fotografijų saugykla ir parodų salė, bet ir kaip tyrinėjimų centras (suvokiama taip jau ir

lenkia popieriumi ar užsiima visų reikalingų medžiagų ir pinigų kaulijimu. Visos pareigos griežtai apibrėžtos, net ir pinigų kaulijimas. Tai direktoriaus Asko Makela darbas - tik trečdalis reikalingos sumos jis gauna iš valstybės, trečdalis iš miesto "savivaldybės", o kitą turi "susiveikti" iš įvairių fondų ("politikai visose valstybėse nesuvokia realybės", - sako Asko Makela). Tai elementarios sąlygos, bet muziejus atrodė kažkaip nerealiai, prisimenant mūsų muziejinius, stovinčius eilėje prie šiuolaikinės fotografijos parodas (o ne senos, iš muziejaus fondų), kviečia dalyvauti užsienio fotografus, rengia konferencijas. Tai skamba absurdiškai, ir šis absurdas jau pasiklido po Baltijos valstybes - konferencijoje dalyvavę kolegos iš Latvijos ir Estijos klausė: "Ką jūs ten darote?" Iš tikrųjų, ką?

Ekspozicinė muziejaus erdvė padalyta pusiau - viena dalis skirta nuolatinei ekspozicijai (ji vis atnaujinama), kita - keičiamoms parodoms (taigi šiuo požiūriu Šiaulių fotografijos muziejus panašus į Helsinkio). Nuolatiniame ekspozicijoje rodomos ne tik šiam, bet ir kituose muziejuose saugomos fotografijos, nes svarbu atskleisti kuo iš-

(mukelta į 5 psl.)



Prieškarinis Kaunas

VLADAS BRAZIŪNAS

Vermonto vertikale,

6

arba

Žalio vermuto gūrkšnis Žaliakalny

Ispūdžiai ir kt.: marginalinis marginys

(atkelta iš 3 psl.)

As I came to the edge of the woods, / Thrush music - hark! Medžio rąstelių tiltas. Švarumas upelio! Purienos žydė. Ne, ne visą laiką skalda, - ir akmenys, ir medžių šaknys, - miško takas. Paparčiai. Šlapia kalne. Apsiaugę mes basutėmis: ne taip, kaip reiktų. Ir mažas šaltiniuotas upeliukas, - pasirodo, tas Middlebury upokšnis išsišakoja, paskiau vėl susieina, tad matom vis atšakas, jų vardų nebus sugaudsi. Puriennas. Stulpeliai su medžių pavadinimais, augalų aprašų lenta. Mūsų paparčiai ne tokie: čia - su žiedais. Tokiais pat žaliais neprasiskleidusiais bumbulais. Kartais, kai aš sėdžiu šičia, aš norėčiau būt apleistos žemės monarchas ir pasišvesti... Dar tuose stulpeliuose turėtų perėti paukščiai. Laukymėj - Ugnis ir laukai. Upė akmeninga, veikiau riedulinga, šniokščianti. Tais rieduliais - kaip kadaise Didžiojo Krymo kanjono dugnu - galėtum kažin kiek nušokinėt. Šokti, peršokti per šniokščiančią... Peršokšna? Ten, Janulišky, Labanoro regioniniam parke, irgi įrengtas gamtos pažintinis takas. Daugiausia jaunimo, Švenčionėlių mokinii, R.Frostui giminingų sielų - joms pačioms to nėmaž nenučiuokiant.

sėslumas

rausvai sužydusių Mėlynių kalnas
ir raudonkrūtis strazdas taria - hark!

Sidabro ežero švininį delną
tvirtai paspausk ir savo labas tark

į žalią kalną tartum žalią vyną
žiūrėk susižavėjusiom akim
jų vėjai švelnūs, dosniai apkabina
Edeno soduos Frostą nusiskink

laukinį, tik per mylių nuo miestelio
mylėk, ką myli, nieks nepavydės
upelio to, kur gieda, glosto, gelia
jo dugno riedulio, - jis niekur neriedės

Pavyzdinčiai tvarkingas kasdienis gyvenimas yra visai netoli meninės tvarkos. Antai Borisas Pasternakas yra sakęs: "esu panašus į tobulai veikiantį semaforą vidury dykumos". Tokia apskritai tikroji menininko pašauktis: jokios apčiuopiamos naudos. Ne vidury dykumos, bet vidury miško, prie kalnų kelio, per gerą mylių nuo Middlebury koledžo vasaros kalbų mokyklos, kur kelis dešimtmečius profesoriavo Robertas Frostas, ir rašytojų konferencijų, kurias jis rengė, buveinės, taigi per gerą mylių nuo jo darbo vietos ir tiek pat nuo jo gyvento Riptono miestelio, - vidury miško iščiustyta poilsio aikštelė tokiems va nedažniems keliauninkams kalnakopiams. Tai kita R.Frostą vieta - su smulkiais paaiškinamaisiais, nurodomaisiais aprašais (ir stiklo vitrinose, langnose - jau senų, jau istorinių nuotraukų ekspozicija), suoleliais, stalais, barbekju (ten ne šašlykai) įtaisais. Įrengta - Žemės ūkio ir miškų departamento. Taip būna sau (visos tos stiklo langenos!...) - jau trečias dešimtmetis.

Pirmiausia... "Pirmiausia (nereikia čia giliai oro įkvėpti) esame šiukšlių tauta. Šiukšlynų, pamazgų, butelių, stiklo, senų batų, vyriškų ir moteriškų apatinių, kojinių, dviračių ratlankių, visokių pasenusių "točkių", šlako, cemento, plytelių žmonės.

Trečdalis mūsų teritorijos yra gyvas sąvartynas. Jeigu netikite, pradėkite nuo Pamidžio kopos, nuo Preilos, Pervalkos, Šventosios, paskui ligi kokios nors Labanoro girios, galop iki Druskininkų ir Šventčionių. Šiukšlynų šiukšlynai, sudegusių mašinų griaučiai ir išsižiojusios padangos..."

Amerikietis, sėdėdamas šitoj iščiustytoj aikštelėj kalnuose, miško pakelėj, skaitytų taip publicistiškai smarkaujančią Sigitą Gedą ir negalėtų atsistebėt nežabota autoriaus išmone, gal kokių naujų Europos magiškuoju realizmu. Aistra - magiška. Bet ir sufantazuok taip, žmogau, - šiukšlės!.. Kokios dar šiukšlės?! Na, atliekos. Bet atliekos ir tėra atliekos, joms yra nustatytos vietos.

Viena, kas netikėtai topelėjo nors kiek paguodos karštligiškai ieškojusioj mano smegeninėj, buvo tikro žaliujo (toks ir manausi esąs) mintis: taigi šiukšlynų, sąžalynų biocenozės kur kas turtin-gesnės, jų biologinė įvairovė kur kas didesnė nei kokių, tarkim, miestelių, nepriekaištingai ipakuotų į lygias monokultūros vejas, į žaliaji asfaltai!.. Gal tad Lietuvos rezervatą vertėtų užleisti jau visai dirvonuoti?

Moralo vietoj pasakysiu etimologinį kalno pamokslą. Nors va prisimenamo Lietuvos šiukšlyno kalnas ne visai Alyvų kalnas, mūsų dvasiai jis, deja, artimas. O juk gražiausias savo žemės, savo miesto pagerbimas būtų jo gerbimas, nuolatinis gerbimas, o žodis "gerbti" reiškia ne tik "garbinti, šlovinti, girti", "džiaugtis, didžiuotis", bet ir (sic!) "vertinti, branginti", ir "puošti, taisyti", ir "valyti, švarinti, ruošti, tvarkyti, prižiūrėti". Kokio pasiligojusio Lietuvos miesto, miestelio - tokie dabar labai pamėgo savo šimtmečių ar dešimtmečių šventes - (pa)gerbimas pirmiausia ir turėtų būt suprastinas kaip jo slaugymas, kuopimas, prižiūrėjimas. Seni žmonės, įsiklausydavę į žodžių prasmes, pradžmenines prasmes, matyt, aiškiai bus jautę, kad "šventė" neatsiejama nuo "šventa", nuo to, kas pirmiausia "nesupurvinta, nesutepta, neužteršta", "giedra, skaidru, tyra", "tvarkinga, derama, gera", o visa šita apima ir dar vienas žodis - "švaru".

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Pūslinės odos ligos

Iš odos ligų paminėtinos neaiškos kilmės odos ligos, kurioms būdingas odos ir gleivinės išbėrimas pūslėmis ir pūslėlėmis.

Pūslinės ligos - tai neaiškos etiologijos odos ligos, kurioms būdingas odos ir gleivinės išbėrimas pūslėmis ir pūslėlėmis.

Pūslinė - tai piktybinė odos liga, kurios svarbiausias požymis yra intraepiderminės pūslės.

Skiriami keli ligos tipai:

Paprastoji pūslinė: liga prasideda burnos gleivinėje. Gleivinėje atsiranda pūslų, kurios greitai plyšta, susidaro erozijos.

Lupantis epiteliumi erozijos didėja. Erozijų kraštus supa epidermio atplaišos.

Vegetacinė pūslinė: erozijos susidaro vegetacijos. Vegetacijų paviršiuje būna mažyčių pūslėlių. Gydoma gliukokortikoidais ir imunosupresantais.

Diuringo pūslėlinis dermatitas: tai lėtinė, nuolat pasikartojanti gėrybinė liga. Odoje atsiranda polimorfinių simetrinių bėrimų: tai dėmės, pūklės, papulės, nedidelės pūslės, išsėdėsios pavieniui ir grupėmis. Ligoniai skundžiasi niežėjimu. Gyjant lieka pigmentinių dėmių ir nedideli randeliai. Ligoniai būna jautrūs jodui ir bromui.

Dr.R.B.

Piktas straipsnis apie fotografiją, muziejus ir informaciją

(atkelta iš 4 psl.)

samesnę fotografijos istoriją, o ne pasigirti "kamės turime". Tik pusę nuolatinės ekspozicijos sudaro senoji fotografija, kažkodėl labiau vertinama Lietuvos muziejuose. Kita pusė reprezentuoja XX a. fotografiją ir net įvairius postmodernizmo akibrokštus. Įdomu buvo atrasti Suomijoje tuo pačiu metu kaip ir Lietuvoje nufotografuotą objektą - medinį namuką, gožiamą gigantisko daugiabučio, turintį išreikšti tą pačią - naujumo - ideologiją. Apskritai 7-ajame - 8-ajame dešimtmetyje suoliai, panašiai kaip ir lietuviai, sprendžiant iš fotografijų, buvo pakiliai nusiteikę jaunos ir modernios miesto aplinkos atžvilgiu. Tiesą sakant, visais laikais suomių ir lietuvių fotografų ieškojimai buvo ir yra identiški. Radau čia ir tokių objektų, kurių Lietuvos muziejai senmergiškai raudami slėptų kuo toliau - postmodernistinė XIX a. erotinių pramogų citata, kai dykinėjančių vyriškių malonumui buvo kuriami erotinių scenelių stereovaidžiai ir į juos buvo galima slapta pažvelgti "pro akute" - postmodernistiniame spalvotame variante objektas itin apčiuopiamas ir beveik pornografinis.

Keičiamos ekspozicijos dalyje buvo jauno suomių fotografo Jorma Puranen paroda "Kalba yra svetima šalis". Puranen keliavo po įvairias šiaurės šalis tyrinėdamas modernios ir vietinės kultūros susidūrimą, kalbos ir peizažo santykį. Tai jis rodo gana tiesmukiškai - prismaigsto vėliavėlių su vietos kalba parašytais žodžiais, reiškiančiais, pavyzdžiui, sniegą, ir jas nufotografuoja sniego ar dangaus fone. Bando įsikipti kultūrą į natūrą ir žiūrį, kas iš to išaugs.

Žinoma, tai idealus fotografijos muziejus, ir beveik garantuojau, kad Lietuvoje išgirsčiau: "Kur jau čia mums į tokius lygiuotis" (būtent taip sakė ir konferencijos dalyviai iš pokomunistinių šalių). Bet juk į tai lygiuotis būtina.

Informacijos pavidalai

Latvis Vilnis Auzinis, kalbėdamas, kaip ir visi mes "iš Rytų", apie informacijos nebūvimą, pasakė: "Latvijoje mu-

zejai labiau linkę slėpti, ką turi, o ne suteikti informaciją". Taip yra ne tik Latvijoje. Ši nuostata (ne tik lėšų trūkumas) trukdo susirūpinti fondų kompiuterizaciją. Perrašinėdami duomenis iš vienos knygos į kitą, iš vienos kortelės į kitą, vis dar gyvename popieriaus, o ne informacijos amžiuje.

Europiečiai linkę informaciją pateikti (ir kuo greičiau). Bet jei dažnai vartysime fotografijas vien tam, kad į jas pažiūrėtume ir nuspręstume, ar tos fotografijos mums reikia, pačios gražiausios ir reikalingiausios greitai susidėvės. Todėl geriau vartyti nedidelius interneto puslapius. Pavyzdžiui, danai rūpinasi savo genealogija ir įvairiuose fonduose ieško savo giminaičių atvaizdų. Sužinoti, ar tokie egzistuoja ir kur, jie gali sėdėti savo nuošaliame kaimelyje. Danai, švedai, norvegai ir suoliai samdo žmones, kurių vienintelis darbas yra nuskauduoti ir aprašyti visas fonduose saugomas fotografijas. Aprašyti ir suklasifikuoti taip, kad kiekvieną fotografiją būtų galima rasti pagal įvairiausių "raktąžodžių". Norint to pasiekti popieriuje, apie kiekvieną fotografiją (o jų milijonai) reikėtų parašyti daugybę kortelių - jų skaičius begalinis. Dabar sprendžiamas terminų suvienodinimo klausimas, kad skirtingų šalių tyrinėtojai galėtų informacijos ieškoti nesvarstydami filosofinių problemų susidūrę su įvairiaprasmiu žodžiu, nes kiekviena klasifikacija reiškia ir ideologinį kontekstą. Siekiant suvienodinti sistemas ir buvo surengta čia aprašoma konferencija. Mums ir vėl sekasi - nereikės nieko vienodinti, nes galėsime įsijungti į jau universalią sistemą.

Kam jaudintis dėl tokių problemų paprastam Lietuvos piliečiui? Iš tikrųjų, nėra reikalo. Bet kada nors iki soties prisivalgęs ir prisipirkęs daiktų, jis susidoms, kaip atrodo jo protėvis, kurio fotografija iš XIX a. gali būti kokiame nors muziejuje. Susidomėjimą nesunkiai atvėsinąs jo laukiantis didžiulis darbas - penkiasdešimtyje (o gal ir daugiau) muziejų perkništi po 10,000 kortelių. Gerai, kad fotografijos tyrinėtojų susidomėjimas ne taip lengvai numalšinamas.

Mirė Pranas Berneckas

Š. m. lapkričio 21 d., Vancouver, B.C., Kanadoje mirė žymus lietuvių sporto darbuotojas, ŠALFAS-gos Garbės narys, buvęs ŠALFAS-gos Centro valdybos pirmininkas, Lietuvių Sporto Fondo steigėjas ir buvęs jo pirmininkas, I-jų PLS Žaidynių pradininkas - Pranas Berneckas, sulaukęs 78 metų.

Velionio šeimos ir artimųjų

Čekis rašomas: LAUNA Fondas.

Lietuvių Sporto Fondas

Kavos tortas

Kremas:

30-40 g natūralios užplikytos kavos užpilo,
3-4 šaukštai cukraus,
3 tryniai,
2 kiaušiniai,
300 g sviesto.

Punšas:

1/2 stiklinės vandens,
60 g cukraus,
1 apelsino sultys,
1/2 citrinos sultys,
keli lašeliai romo aliejaus.

Tešla:

8 tryniai,
240 g cukraus,
160 g miltų,
1 citrinos sultys,
9 plakti baltymai.

Trynius ištrinti su cukrumi, įpilti citrinos sulčių, gerai išplaktus baltymus, miltus ir atsargiai sumaišyti. Tortinę iškloti popieriumi (rato formos), patepti sviestu ir supilti tešlą. Kep-



ti įkaitintoje orkaitėje 40-45 min., geriausiai dieną prieš ruošiant tortą. Indelyje užplikyti stiprią kavą, pasaldinti, uždengti. Pašildyti ir perkošti. Ant garų ištrinti kiaušinius ir trynius su cukrumi, skirtus kremui. Kai masė sutirštės, truputį įpilti kavos užpilo. Gerai ištrinti sviestą ir sumaišyti su atvėsusia mase. Visą laiką maišant, pilti likusią kavą. Pyragą padalyti į tris dalis, kiekvieną blyną pašlakstyti punšu (sumaišyti visus punšų skirtingus produktus), patepti kremu ir sudėti vieną ant kito. 20 min. įdėti į šaldytuvą, papuošti plakta grietine, džiovintais vaisiais.

Kur prasideda menas

Rimutė RIMANTIENĖ

Dailės akademija surengė konferenciją, skirtą akmens amžiaus menui Lietuvoje nagrinėti (pagrindinis jos organizatorius - Adomas Butrimas). Išskyla klausimas, ar galima tokio tolimo laikotarpio dirbinius traktuoti taip pat kaip vėlyvuosius meno kūrinius.

Lietuvoje surinkta nemaža akmens amžiaus meno dirbinių. Ir tai nėra vien šiaip sau gražūs ar gražiai atlikti daiktai. Menas, kad ir koks jis būtų - ar primityvus akmens amžiaus medžiotojo, ar išsilavinusio dabartinio europiečio, - tik tada yra menas, kai jame atsispindi kūrėjo siela, kai jame galime išvystyti kūrėjo pasaulėvaizdį. Išlūkstendami tai iš akmens amžiaus meno kūrinių ir bandydami tai išreikšti žodžiais, mes dažnai viską sugadiname, nes mūsų žodžiai pavirsta formulėmis, kuriose pradingsta meno siela. Akmens amžiaus žmogus tai jautė be žodžių. Bet mes dabar kitaip nebemokame. Tai vyksta tik muzikams.

Be abejo, akmens amžiaus menas ne gyvenimą atspindi, bet visuomenės sielą - nors ir kaip romantiškai skambėtų šie žodžiai. Archeologai įveda labai daug darbo, aiškindami radinių chronologiją, kultūrinę priklausomybę, ūkio raidą. Tai būtino darbo pakopos. Tačiau vis dėlto galutinis darbo tikslas - suprasti akmens amžiaus žmogų. Tuose kūriniuose galime išvystyti žmogaus samonę, jo norą išreikšti savo pasaulėžiūrą, požiūrį į save, į savo santykius su aplinka ir su aukštesnėmis būtybėmis, kurias jis pripažino. O vis dėlto tą sielą išžiūrėti sunku, todėl džiaugiamės rinkdami nors jos kruopelutes.

Tiesą sakant, akmens amžiuje nebuvo vaizduojamojo meno. Vargu ar buvo ir dekoratyvinis.

Akmens amžiaus žmogus nevaizdavo ir nedekoravo. Jis išreiškė. Pirmykštis medžiotojas savo apeiginėmis lazdomis su briedžių galvutėmis viršūnėje išreiškė savo požiūrį į pasaulio santvarką. Pasaulis jiems atrodė

pavaldus Briedžių briedei, nes nuo jos priklausęs bendruomenės išlikimas - ar ji leis savo vaikams - žmonėms - sumedžioti dalį savo bandos maistui. Beje, briedis nebuvo dažniausiai medžiojamas žvėris, tačiau medžiotojai jį įdvasino ir laikė aukštesniu už save.

Bet štai akmens amžiaus žvejų ir medžiotojų bendruomenėje pasirodė naujas įvaizdis - žmogaus atvaizdas. Tai Šventosios žvejai prie žuvingos lagūnos pratokos pastatė stulpą su žmogaus galvute viršūnėje. Stebėtina, kaip žmogus, priklausomas nuo girių bei vandenų šeiminkės Briedžių briedės, galėjo pavaižduoti save.

Šios idėjos ištakų reikėtų ieškoti daug toliau - gal Viduržemio pajūryje ar net



Apeiginė lazda su briedės galvute, III tūkst. pr. m. e. Ragas. Ilgis 43 cm. Šventosios 3B gyvenvietė, Palanga

Vakarinėje Azijoje, ten, kur ankstyvieji gyvulių augintojai daug tūkstančių metų anksčiau pasijuto esą viršesni už žvėrį. Tai tie, kurie prieš tūkstančius metų į Pradžios knygą įrašė, kad žvėrys turi tarnauti žmogui. Tūkstančius metų ši idėja keliavo į šiaurę, kol pasiekė dar apie gyvulių auginimą ne negalvojusius medžiotojus.

Idėjos keliauja per pasaulį nepriklausomai nuo ūkio raidos. Labai iš lėto keliauja, kurdamas naujas kultūras. Nes nauja kultūra niekada neišauga tiesiog iš senosios. Naujos kultūros atsiranda tik bendradarbiaujant kelioms kultūroms. Ir šiandien jau negalime atskirti, ką gavome iš kitų, o ką

Anglų kalbos pamokėlės

Married to - vedęs (ka), iškėjęs (už)
Do you know, Jack is married to Nelly?

Throw to - mesti kam nors
Please, throw the towel to me. If you catch it I'll throw it to you.

Throw at - mesti į ką nors
Parents teach their children not to throw stones at animals. This stone was thrown at the speaker.

According to - pagal, sutinkamai
Everything went according to the plan. The work was done according to the instructions.

Arrive in - atvykti į (miestą, šalį)
Arrive at - atvykti į vietą



Apeiginis puodas iš Nidos gyvenvietės (III tūkst. pr. m. e. pab. - II tūkst. pr. m. e. pr.) iš Nidos. Molis. Aukštis 38 cm, dugno skersmuo 13 cm, angos - 36 cm

patys jiems davėme.

Su gyvulininkyste ir žemdirbyste trečiajame tūkstantmetyje pr. Kr. į akmens amžiaus meną atėjo abstraktesnės išraiškos priemonės. Naujais būdais stengėsi žmogus atskleisti savo požiūrį į pasaulio tvarką. Tai gintariniai skridiniai, papuošti taškučių kryžma (horizontalūs pasaulio modeliai), nes pasaulis, jų požiūriu, remiasi dviem susikryžavusiomis ašimis. Arba vertikalūs pasaulio modeliai - gintaro kabučiai, skersai padalyti į kelias zonas.

Akmens amžiuje nebuvo sakralinio ir profaninio meno. Galėtume sakyti, kad visas menas buvo sakralinis. Net tokioje, atrodo, buitine srityje, kaip keramika, visur galima išžiūrėti paslėptą sakralinę prasmę. Pavyzdžiui, taurė taip pat gali būti pasaulio modelis, kaip matyti iš ornamentikos motyvų išdėstymo. Pagal to meto mentalitetą, visur pasaulyje vyrauja priešpriešos. Dvi pagrindinės priešpriešos - tai žemė ir dangus, kurios horizonte susitinka. Tai, be abejo, išreiškė ir ornamentika, kai horizontalių eilučių puoštas pakraštys vaizduoja dangų, o žemiau - keletas užbrūkšniuotų trikampių, vaizduojančių apdirbtą žemę. Trikampis - nuo seno žinomas moters ženklas. Kai žemdirbiai įprasmino žemę kaip motiną, jai teko ir šis ženklas. Tokių pavyzdžių galėtume ir daugiau paieškoti.

Apibendrinami galime pasakyti, kad svarbiausioji visų kultūrų apeiga buvo teorijai. Tai pasaulio Viešpaties veiksmų pakartojimas - pasaulio sukūrimo ir jo santvarkos išraiška. Žmogus tarėsi tai pakartojęs savo menu. Šiais veiksmiais jis jautėsi įgyjantis šventumo ir pašventinantis savo buitį.



- Australijoje gruodžio 22 - sausio 10 d. vyko X Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas. Jame dalyvavo PLB Valdybos nariai kun. Edis Putrimas iš Kanados ir Rimas Baliulis (PLJS pirmininkas) iš Vokietijos, kun. Antanas Saulaitis SJ, vienas iš pirmojo PLJK rengėjų (1966), buvęs pirmasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, buvęs PLB Valdybos vicepirmininkas, dalyvavęs visuose Jaunimo Kongresuose. Pagal gautas žinias iš PLJK Ruošos komiteto vicepirmininko Lino Seikio, Kongrese dalyvavo 6 iš Pietų Amerikos, 7 iš Rytų kraštų, 20 iš Kanados, 35 iš JAV, kiti iš Australijos ir Vakarų Europos, viso apie 150 jaunimo atstovų.

- PLB Švietimo komisijos pirmininkė Regina Kučienė gruodžio 3 d. perdavė daugelį metų vykdytas JAV LB Švietimo tarybos pirmininkės pareigas Dalilei Polikaitienei (Los Angeles). Dabar R.Kučienė toliau plečia PLB švietimo darbus, redaguoja "Pasaulio lietuvių" ir vaikų žurnalą "Eglutė", talkina Dalilei Polikaitienei platinant knygas ir vadovėlius.

- Dr. Bronius Makauskas dalyvavo "Aušros" leidinio Punske šventėje, sveikino PLB Valdybos vardu, o Živilė Makauskienė apie šią šventę "Pasaulio lietuviui" parašė straipsnį. 2001 m. birželio pabaigoje Seinų krašte planuojamas PLB Valdybos ir kraštų LB bei LJS pirmininkų suvažiavimas.

- Algis Rugienius atstovavo PLB Valdybai Lietuvos sporto klubo 50-ties metų šventėje Chicagoje.

- 2000 m. gruodžio pabaigoje Australijoje vyko Australijos Lietuvių Dienos ir Australijos LB Tarybos suvažiavimas, Jiems pasiūsti sveikinimai raštu, o kun. Edis Putimas ten dalyvavo su Rimu Baliuliu ir taip atstovavo PLB Valdybai.

- Laima Žlobienė dalyvavo ir sveikino Lietuvių Tautinės sąjungos suvažiavimą Chicagoje. Taip pat ji pasveikino Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą Chicagoje. Šiuo metu Amerikos Lietuvių Tarybai vadovauja advokatas Saulius Kuprys, buvęs PLB Valdybos vicepirmininkas ir dabartinis PLB Valdybos ir PLB Fondo teisės patarėjas bei oficialus PLB ir PLB Fondo, kaip Illinois valstijoje registruotų korporacijų, agentas. Santykiai tarp ALTO ir JAV LB KV, atėjus naujam JAV LB KV pirmininkui Algimantui Gečiui, yra labai geri, draugiški, labai artimai bendradarbiaujama (Algis Rimas Washingtono D.C. šiuo metu dirba ir ALTE, ir JAV LB KV).

- Specialaus PL numerio (rugpjūčio mėn.) skirto X PLB Seimui, išleidimas, ypač paštas ir persiuntimas, ir kitos išlaidos siekė apie 12,000 dol.

- Lietuvių Fondo Pelno Skirstymo komisija suteikė 6,000 dol. paramą PLB istorijos ruošai ir leidimui bei paskyrė 3,000 dol. PLB Švietimo komisijai knygų siuntimui iš Lietuvos į kitus kraštus.

- Pagalbėdamas Vasario 16 gimnazijai įsigyti naują orkaitę LF paskyrė 6,000 dol., PLB Valdyba ir PLB Fondas pasiuntė 1,500 dol., Kanada išsiuntė per 3,000 dol. Taipgi sulaukta papildomų aukų virš 500 dol., buvo gauta aukų iš kitų kraštų LB, iš gimnazijos rėmėjų, ir t.t. Tai puiki dovana Vasario 16 gimnazijai Kalėdų proga.

Lietuva santūriai vertina spaudos pranešimus apie branduolinį ginklą Kaliningrade

(atkelta iš 1 psl.)

komiteto pirmininkas Alvydas Medalinskas sako, kad „The Washington Times“ rašinys yra „nerimą kelianti informacija“. „Jei tai būtų tiesa, šis žingsnis būtų nesuderinamas su gerų ir konstruktyvių santykių dvasia, kurią Rusija deklaruoja Lietuvos ir NATO atžvilgiu“, sakė Seimo narys. Jis taip pat pranešė BNS asmeniškai kalbėjęs su Rusijos ambasadoriumi Vilniuje Jurijum Zubakovu, kuris jį užtikrinęs, kad joks branduolinio ginklo perdėlokavimas nėra įvykęs.

Parlamentaro vertinimu, nepaisant kartais gąsdinančios retorikos, Rusija iš esmės jau susitaikė su būsimu Lietuvos naryste NATO.

Pasak A. Medalinsko, Rusija Vakaruose turėtų ieškoti partnerių, o ne priešų, kai jos pačios saugumo analitikai ir kariškiai supranta, kad pagrindinė grėsmė šiai šaliai kyla ne iš Vakarų, o iš Pietų.

Varšuvoje Lenkijos gynybos ministerijos atstovas spaudai pulkininkas Eugeniusz Mleczak BNS sakė, kad ministerija yra susipažinusi su JAV dienraščio pranešimu, bet neturi jokių jį patvirtinančių duomenų.

„Neturime jokio pagrindo nuogąstauti“, sakė Lenkijos gynybos ministerijos atstovas.

JAV dienraštis „The Washington Times“ sausio 3 d., remdamasis konkrečiais neįvardintais žvalgybos šaltiniais, pranešė, kad Rusija, priešindamasi tolesnei NATO plėtrai, perkelia branduolinius ginklus į savo anklavą Kaliningrade.

Baltijos jūros uostamiestyje Baltijske yra įsikūrusi svarbi Rusijos sausumos ir jūrų pajėgų bazė, taip pat ir Baltijos laivyno štabas.

Pentagono atstovas spaudai Ken Bacon atsisakė komentuoti žvalgybos šaltinių pranešimą.

apie taktinių ginklų perkėlimą į Kaliningradą.

Anot dienraščio, naujų taktinių ginklų judėjimas buvo pastebėtas birželio mėnesį. Pasak JAV žvalgybos pareigūnų, susipažinusių su ataskaita apie šią veiklą, tai ženklas, jog Maskva įgyvendina grąsinimus atsakyti į NATO plėtrą toliau dislokuojant branduolinius ginklus.

Kokie tai ginklai, konkrečiai nežinoma. Kai kurie gynybos pareigūnai teigia, jog greičiausiai tai gali būti trumpojo nuotolio raketos „Točka“ branduolinių galvutės.

Pernai balandį ir anksčiau Kaliningrado srityje buvo atlikti raketos „Točka“ bandymai. Jos veikimo nuotolis siekia apie 70 km.

Pernai balandžio 18 dieną per karines pratybas taktinė raketa „Točka-M“ buvo paleista Pravdinsko poligone, kuris yra netoli Lenkijos sienos ir mažiau nei už 100 kilometrų nuo Lietuvos. Iki tol „Točka“ buvo leidžiama Dobrovolso poligone, kurio ribos baigiasi už 16 kilometrų nuo Lietuvos sienos.

Mokomieji taktinės raketos paleidimai Kaliningrado srityje vyksta kasmet nuo 1995 metų rudens. 1999 metais stebėti raketos paleidimo buvo pakviesti Lietuvos konsulato Kaliningrade atstovai.

Taktinė raketa „Točka“ priklauso „žemė-žemė“ klasei. Jos aukštis - 6 metrai, skersmuo - 640 milimetro, paleidimo sistema aptarnauja 3 žmonės. Raketa sveria 2 tonas, turi 200 kilogramų tritolio užtaisą, skridimo nuotolis - nuo 15 iki 70 kilometrų, skrydžio aukštis - iki 26 kilometrų, pataikymo tikslumas - 50 metrų, sprogoimo poveikio plotas - 7 hektarai. Esant reikalui, raketose gali būti montuojamos branduolinės galvutės.

BNS

Auksinės „feng shui“ taisyklės

Jeigu dirbate ne namie, būtų gerai, jeigu jūsų kabinetas būtų rytinėje namo pusėje. Ši pusė geriausia tinka naujiems projektams kurti, tikslams bei naujoms idėjoms įgyvendinti. Geriausia būtų, kad už jūsų kėdės būtų siena, o langas priešais ranką, kuria rašote. Niekada nedirbkite kambariuose, kuriuose paprastai ilsėtės, pasistenkite, kad dar-

bo stalas būtų tvarkingas ir kad jūs dirbdamas nežiūrėtumėte tiesiai į langą, nes tai išblaško dėmesį. Atviros knygos lentynos (be durelių) sukuria pavojingą energiją, todėl „feng shui“ specialistai rekomenduoja pakabinti paveikslą, kuriame vaizduojamas laivas su brangenybėmis, plaukiantis į jus.

ZZ



VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

● SIUNTINIŲ AGENTŪRA „VILTIS“ PRANEŠA, kad konteineriai su jūsų šventinėmis dovanomis jau išsiųsti į Lietuvą. Jūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems šios dovanos suteiks daug džiaugsmo per Šv. Kalėdas. Gruodžio mėnesį konteineris nebus siunčiamas.

● JEIGU NESPĖJOTE paruošti siuntinio, nenusiminkite. Galite pasiųsti dovanėlę Kalėdų proga pinigais. Pinigai bus pristatyti asmeniškai kartu su laišku arba kalėdine kortele. Galite įdėti ir kelias nuotraukas. Pinigus reikia pristatyti skubiam persiuntimui į „Vilties“ įstaigą iki lapkričio pabaigos. Papildomos informacijos prašome skambinti telefonu: 617-269-4455.

● BESIDOMINTIEMS siuntinių persiuntimu ar kraustymusi iš Lietuvos į Ameriką. Sekantis konteineris iš Lietuvos į Ameriką planuojamas 2001 metų sausio viduryje. Informaciją galite gauti „Vilties“ įstaigoje telefonu 617-269-4455.

● APIE KALĖDINIŲ IŠPARDAVIMĄ parduotuvėje Amberland bus paskelbta artimiausiu laiku.

ALEKSANDRAS ABIŠALA :

„Daugelio nesėkmių priežastys glūdi mumys“

(atkelta iš 3 psl.)

rinkėjų - verslininkų balsų.

Norėčiau tikėti, kad į politiką atėję verslininkai reikalus tvarkys kitaip, tačiau yra labai skirtingi dalykai: viena, nuspręsti, kas trukdo tavo konkrečiam verslui, antra, kas trukdo bizniam apskritai, trečia, kaip padaryti, kad netrukdytų? Jeigu atsisiras, kas suriša tuos tris dalykus, tai bus gerai. Jeigu mane pasodintų į kokią valdžios kėdę, tai aš negalėčiau per kelias valandas ant popieriaus išdėstyti, ką daryti, kad į gera pasikeistų sąlygos verslui. Reikia labai atidžiai žiūrėti, kad, gera darydamas vieniems verslams, nepakenktum kitiems. Prisiminkime tas pačias statybas. Kita vertus, yra blogai, kad verslininkai matydami savo bėdas, nebūtinai supranta kaip funkcionuoja valstybės biurokratinis aparatas. Jie gali reikalauti, kad būtų geriau, bet kad taip būtų, reikia dirbti specialius darbus, rimtai pasioruoti. Tikiu, kad A.Kubiliaus „saulėtekiai“ ir „saulėlydžiai“ tokį tikslą ir turėjo. Vėlgį mes sakėme, kad žemės pardavimas užsieniečiams trukdė investicijoms. Trukdė. Priėmėme konstitucinę pataisą, bet kas iš to? Nieko, nes biurokratinė sistema iki šiol neveikia. Tas pats noras, kad žmogus atėjęs į valstybės įstaigą nelakstytų su popieriais nuo vieno valdininko pas kitą... Tai neveikia, mes visi tą žinome. O tokių pavyzdžių yra pilna.

Dar viena problema. Kada verslininkai sako, kad Vyriausybė trukdo verslui, jie turi galvoje, kad Vyriausybė nepadeda. Užsakymais, specialiomis nuolaidomis, kvotomis, ypatingu dėmesiu - konkrečiai imonei, o ne visam verslui. Deja. Tai dar sovietinės sistemos palikimas.

Tai nors kokį utopinį būdą biurokratiniam liūnei išjudin-

ti matote?

Bendras principas yra žinomas - privatizuoti kuo daugiau valstybės funkcijų. Čia neveikia finansavimo mažinimas ar didinimas, kurį ypač mėgo G. Vagnorius, ar pinigų nebuvimas, kaip dabar kalbama. Tik funkcijų mažinimas - nereikia lįsti ten, kur nėra reikalo. O tų nereikalingų funkcijų valstybė yra prisiėmusi tikrai daug.

Jūs premjeravote labai sunkiu šaliamu metu. Dabar vėl išgyvename cilių krizę. Ar karais nebandydavote modeliuoti, kaip elgtumėtės, jei būtumėte Vyriausybės galva, šiuo metu?

Jei galima taip sakyti, makropolitinių receptų neturiu, nes prieš juos kuriant reikėtų labai atidžiai analizuoti padėtį, tartis su protingais žmonėmis ir t.t. Nors ir be ypatingos analizės matyti, kad buvo galima apsieiti be visiškai akivaizdžių nesąmonių, kurios, aišku, neišspręstų visos šalies ekonomikos problemų, bet jau bent būtų galima buvę po truputį judėti į priekį. Bėda, mano galva, yra ta, kad valdininkija labai menkai supranta verslą. Tai gal ir ne jos kaltė, nes niekas valdininkijos nemokė net verslo pagrindų.

Ar imtumėtės prognozuoti, kada išbrisis iš tų krizių?

Su tomis prognozėmis yra labai keblu. Be to, gal aš kažko nesuprantu, bet niekas man negali paaiškinti, kas ta krizė ir su ji valgoma? Vienas iš bjaurumų yra tai, kad vis dar esame „prišti“ prie dolerio. Vienu metu tai buvo geras sprendimas, nes padėjo tramdyti infliaciją, už dolerius pirkdavome žaliavas, bet dabar tai kenkia, nes mūsų rinkos pasidarė nebedolerinės. Net 60 proc. bendro nacionalinio produkto gaunama iš eksporto į šalis, kuriose naciona-

linės valiutos „prištos“ prie euro. Net Rusija jau išeina iš dolerio zonos. Lito atsiejimas nuo dolerio labai padėtų atsiesti ant kojų ir tai, beje, neturi jokių sąsajų su Rusijos krize. „Prišišimas“ prie dolerio paaiškinamas nebent tuo, kad valstybės įsipareigojimais didžia dalimi yra doleriniai. Ir kol nėra aiški euro ateitis, valstybė nenori rizikuoti, apsisunkinti pati savęs aptarnavimu.

Reikia pripažinti ir tai, nors gal daug kas ir užpyks, kad nesam mes verslūs, broliai lietuviai. Pritingime. Esame neišradingi: visa Tauragė važiuoja į Prancūziją senų automobilių parsivaryti, o visa Marijampolė - į Vokietiją. Niekas nepagalvoja - gal galima ką nors ir kur nors kitaip padaryti?

Didelė problema yra ir mūsų verslo vadovų provincialumas: į Lietuvos rinką žiūrima kaip į atskirą, „didelę“ ir pamirštama, kad pasaulio ekonomika globalizuojasi, kad į konkurenciją reikia žiūrėti mažų mažiausiai Šiaurės Europos regiono mastu. Labai mažai Lietuvos kompanijų eksportuoja savo produkciją. Dažniausiai yra tiesiog parduodama pirkejams iš užsienio, o tai toli gražu ne eksportas, nes nėra tiriama rinką, nieko nežinoma apie konkurentus ir pan.

Dar viena blogybė - susikūrimas mitų, kad esame labai darbštūs, deja, taip nėra. Bedarbių Lietuvoje siekia 15 proc., bet labai sunku rasti gerą bet kurios srities specialistą. Tad daugelio nesėkmių priežastys, manau, glūdi mumyse.

VILNIUS

Žiemos kainos

Iš New Yorko \$275 viena kryptimi

Iš New Yorko \$375 ten ir atgal

Iš Chicagos \$317 viena kryptimi

Iš Chicagos \$435 ten ir atgal

Plius mokesčiai

Nuolaidos galioja ir iš kitų JAV miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
JANUARY PICK-UP SCHEDULE

January 11	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
January 12	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5pm
January 13	Brooklyn, NY	12-1 pm
January 15	Putnam, CT	1-2 pm
January 23	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
January 25	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
January 26	Philadelphia, PA	11-12 noon
January 27	Brooklyn, NY	12-1 pm
	Riverhead, NY	3-4 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499 r.t.

One way to Vilnius \$325



FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services

VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS

and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIERS

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

35-tas literatūros vakaras prie Ramiojo vandenyno

Juozas Kojelis

1966 gruodžio 10 d. Los Angeles lietuvių fronto bičiuliai suorganizavo pirmąjį literatūros vakarą Los Angeles, Kalifornijoje, jauniausiame Amerikos lietuvių bendruomenės telkinyje. Iš Chicagos buvo pakviestas rašytojas Aloyzas Baronas, prieš dešimtmetį drąsiai ižygiavęs išeivijos lietuviškos raštijos Panteoną ir atsinešęs originalių stilių su grauduliu, humoru, keistomis istorijomis ir paprastų žmonių lūpomis sprendžiamomis filosofinėmis problemomis. Rašė prozą ir poeziją ir tuo metu jau buvo Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas ir vienas iš dienraščio „Draugas“ redaktorių. Literatūros vakaro programoje jam talkino Kalifornijoje gyveną rašytojai – Bernardas Brazdžionis, Alė Rūta, Jurgis Gliuda, Elena Tumienė, Danutė Mitkienė, Pranas Visvydas.

Tokia buvo literatūros vakarų Kalifornijoje pradžia, išaugusi i literatūros vakarų Kalifornijoje tradiciją. Lietuvių fronto bičiuliai buvo rezistencinė organizacija su labai aiškiais uždaviniais. Kultūrinė rezistencija šalia politinės kaip tik ir buvo paskata pradėti literatūros vakarus, nes jau išeivijoje buvo pasirodę rezistencinio nusiangažavimo ženklų ir pasigirdę nykių balsų, būk tikroji kūryba įvykstanti sovietinamoje Lietuvoje.

35-tasis literatūros vakaras šiemet įvyko gruodžio 3, nors jau eilė metų, kai tie vakarai rengiasi sekmadieniais po pamaldų ir vadinami literatūrinėmis popietėmis. Tradicijos giją i Naująjį šimtmetį pratęsė rašytoja iš Lietuvos Vytautė Žilinskaitė. Ji tam tikrais atžvilgiais panaši i Baroną: satyrinė, rašanti vaikams ir jaunimui, turinti žurna-

listinį pasirodymą ir igūdžius, bet be graudulio, keistų istorijų ir filosofavimo.

Rašytoja Alė Rūta, pristatydama viešnią rašytoją ir jos kūrybos derlių gausiai auditorijai pastebėjo, kad naudodama

kitokius nenaudėjus, kopiančius i valdžios viršūnes. Stebi ir pasakoja, o klausytojai supranta ir šypsosi, dažnai ir garsiai nusijuokdami. Rašytojos intymus kontaktas su klausytojais išsilaikė visą laiką. Autorei baigus skaitymą, daug kas pageidavo, kad dar tęstųsi.

Trumpame pokalbyje su žurnalistu, viešnią papasakojo apie sunkumus, kuriuos turėjo įveikti rašytojos okupacijos sąlygose.

šimus padarė prancūzas, anglas, šveicaras, lenkas, kitų tautybių atstovai, ir Lietuvos žmogus. Konferencijos pabaigoje „nuspėsta vykti i legendinę Lietuvą ir pasidairyti, ar tarp Lietuvos žmonių nėra išlikusių lietuvių“.

Organizatoriai pasirūpino, kad su autore i Kaliforniją atkeliauo ir jos kūrinių. Žilinskaitės parašytos knygos nuo prekystalio kaip matant pradingo lyg per dešimtmetį kartą Kalifornijoje



Los Angeles LF bičiulių 35-osios literatūrinės popietės organizatoriai ir programos dayviai. sėdi (iš k. i deš.): E. Arbas, rašytoja Alė Rūta, seselė Nijolė Sadūnaitė, poetė D. Mitkienė, A. Brazdžionienė, rašytoja Vytautė Žilinskaitė, J. Pupius (pirm.); stovi (iš k. i deš.): A. Raulinaitis, dr. Z. Brinkis, B. Varnienė, J. Kojelis, aktorė E. Dovydaitytė, poetas Bern. Brazdžionis, V. ir E. Vidugiriai

buitines, socialines, psichologines ir literatūrinės temas ji „ne pamokslauja ir ne pigiai juokina, o tik skaitytoją priverčia suprasti ir nusišypsoti“. Pati rašytoja perskaitė „Aukštyn žemyn“ sesijos humoreskų iš naujausios knygos „Kas atsitiko?“ ir Alės Rūtos pastebėjimus patvirtino. Gal tik papildė tuo, kad dabar liečia ir politines temas, ko vengdavo sovietmečiu. O jei ir liedsdavo, tai labai giliose poetėse. Dabar, atsivėrus kūrybinės laisvės neribotiems horizontams, stebi oportunistus ir

Jai pačiai buvo siūloma neigiamai parašyti apie kunigus ir išeiviją. Tačiau tokio rašymo jai pasisekė išvengti.

Aktorė Ema Dovydaitytė perskaitė linksmą pasakojimą „Apie apdovanojimus“, parašytą 1968 m. Kūrinėlis sovietinėmis sąlygomis parašytas daugiau negu prieš 30 metų, bet aktualus ir šiais laikais. Kita proga, atsiveikimo vakarienės metu, rašytoja perskaitė trumpą humoreską „Žmonių šalis“, kuriuoje vaizduojamas tarptautinis suvažiavimas Londone. Prane-

škreptas sniegas. Prie knygų stalo visada triūsia bibliofilas Valentinas Vartas ir žmona Birutė, atsisakydama atlyginimo.

Žurnalisto Vytauto Šeštoko pakviesta Vytautė Žilinskaitė sutiko būti naujai organizuojamo Los Angeles Vytautų klubo garbės pirmininke.

Literatūros popietę pradėjo LF bičiulių sambūrio vicepirmininkas Algis Raulinaitis, užbaigė pirmininkas Juozas Pupius. Meniška programos lankstinuką kaip visada padarė architektas Edmundas Arbas.

svarstomus JAV LB veiklos projektus, apie sėkmingai JAV LB Kultūros tarybos pravesą JAV LB Premijų šventę ir X-jį Teatro festivalį, kuriuose Lietuvių Fondo būta pagrindiniu mecenatu. Taip pat aptarta JAV LB atstovų i Lietuvių Fondo Pelną skirstymo komisiją klausimai, priminta apie pakeistą prašymų LF-dui formatą, aptarta svarba raginti tęsti mokslą iš Lietuvos atvykusius „naujosios bangos“ ateivius ir galimybė LF-dui juos paremti mokslo stipendijomis. Pasiūlyta, kad praeitą pavasarį



JAV LB Krašto valdybos pareigūnų perėmimo posėdžio metu, LB Kultūros tarybos pirm. M. Remienė įteikia X-jo Teatro festivalio plakata savo kadenciją baigiančiai pirm. R. Narušienei ir naujam JAV LB Krašto valdybos pirm. A. Gečiui

T. Gečienės nuotr.

sričių bendruomeninę veiklą. Taip pat siekta su Lietuvių Fondo vadovais pasikeisti informacija dėl glaudesnių ryšių palaikymo specifinių projektų klausimais. Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte esančioje Lietuvių Fondo būstinėje buvo pasimatyta su LF tarybos pirmininku Algirdu Osėiu ir tarybos nariu Kęstučiu Jėčiumi. Jie buvo painformuoti apie pasitarimų eigą su Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro pareigūnais, apie

ivykęs LF-do ir JAV LB nuomonii išsiskyrimas LF-do įstatų reikalu gilesnio kartėlio nepaliko. Tai išryškino šis nuosirdus pasimatymas, o taip pat ir Krašto valdybos pirmininko telefoniniai pokalbiai su LF valdybos pirm. P. Kiliumi, LF pradininku ir dabartiniu LF pelno skirstymo komisijos pirm. dr. Ant. Razma ir LF ugdymui daug nusipelnusiu St. Baru.

JAV LB informacija (Teresė Gečienė)

Jono Kazlausko Rinktiniai raštai

Jonas Kazlauskas, gimęs 1930 m., buvo vienas žymiausių lietuvių kalbininkų. Pernai jam būtų sukakę 70 metų. Deja, iki šiol neišaiškintomis aplinkybėmis, jis mirė 1970-ųjų metų lapkričio mėnesį. Tačiau per savo trumpą gyvenimą jis spėjo parašyti ištisą eilę reikšmingų istorinės morfologijos, akcentologijos ir fonologijos darbų.

Kadangi daugelis J. Kazlausko darbų šiandien sunkiai prieinami, labai malonu, kad Vilniaus universiteto Baltistikos katedros vedėjas profesorius Albertas Rosinas nusprendė paruošti spaudai Kazlausko Rinktinis raštus. Iš viso bus du tomai.

Pirmajame tome paskelbta

monografija Lietuvių kalbos istorinė gramatika (1968). Šis ir šiandien labai svarbus veikalas yra bibliografinė retenybė, todėl esame labai dėkingi, kad jis buvo pakartotas. Antrajame tome tilps svarbiausi J. Kazlausko straipsniai. Nekantriai laukiame, kad pasirodytų antrasis tomas.

Jonas Kazlauskas, Rinktiniai raštai I. Lietuvių kalbos istorinė gramatika. Parengė spaudai prof. habil. dr. Albertas Rosinas. Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, Vilnius, 2000.

Parengė Alfred Bammesberger Eichstaett, Vokietija

Lietuvos pensininkams šviesesnės perspektyvos gali atsiverti po septynerių metų

(atkelta iš 1 psl.)

Visų pirma, pasak jo, „Sodros“ finansavimą galima būtų papildyti lėšomis iš valstybės biudžeto, o „Sodros“ biudžeto valdymą perduoti valstybės iždui.

A. Butkevičius taip pat siūlė artimiausiu metu peržiūrėti įvairias mokesčių lengvatas, kurios sudaro galimybę ūkio subjektams nemokėti įmokų „Sodrai“.

„Būtina artimiausiu metu peržiūrėti lengvatas kapitalui

bei užsienio investicijoms, pagyvinti apie turto mokestį, įvesti visuotinį pajamų deklaravimą. Mokesčių politiką pertvarkyti taip, kad pensijos būtų finansuojamos ne tik skurdžiomis įmokomis nuo samdomų darbuotojų algų“, – sakė A. Butkevičius. Jis taip pat siūlė atsakyti amoralios privilegijuotų pensijų, kuriomis valdžioje esantys bando papirkti tam tikrus gyventojų sluoksnius, sistemos.

ELTA

Paskirtos kasmetės Lietuvos Kultūros ministerijos premijos

(atkelta iš 1 psl.)

tautosakos ir kitų liaudies kūrybos bei dvasinio paveldo sričių išsaugojimą ir pateikimą rinkėjams, archyvams ir visuomenei. Už etninės kultūros paveldo rinkimą ir skleidimą apdovanota Telšių taikomosios dailės mokyklos dėstytoja Milda Ričkutė.

Taip pat paskirtos septynios premijos už aktualiausias ir ryškiausias publicistikos kūrinius kultūros temomis. 4 tūkst. 875 Lt premijas pelnė istorikas, ese-

istas Gintaras Beresnevičius, publicistė Laima Kanopkienė, teatro ir kino kritikas Vaidas Jauniškis, architektas Rimantas Buivydas, rašytojai Rolandas Rastauskas ir Romas Gudaitis, taip pat fotoalbumo „Atsisveikinant su XX amžiumi“ sudarytojų grupė – fotografai Antanas Sutkus ir Stanislovas Žvirgždas bei dailininkė Rima Kiubaraitytė-Sutkienė.

Diplomai Kultūros ministerijos premijų laureatams bus įteikiami sausio mėnesį. ELTA

Žiniasklaidos šiukšlės

Aurelija M. Balašaitienė

Trečią dieną po Kalėdų, pagaliau susitvarkiusi po svečių priėmimo, nutariau pailsėti ir pasiteirauti televizijoje – kas darosi plačiame pasaulyje? Ačiū Dievui, kad pasibaigė „sezono“ prekių reklamų, tai jau laikas pakrypti i dienos aktualijas. Deja, visi pranešimai mane labai gaudžiai ir net pikti nuteikė. Nieko geresnio nemačiau kaip nužudymus, katastrofas, gaisrus, nusikaltėlius teismuose. Buvau giliai sukręsta patyrusi, kaip vienas vyrukas nušovė septynis savo bendradarbius, jų tarpe ir merginą, sėdėjusią prie kompiuterio. Deja, komentarų nebuvo – ar jis psichiškai nenormalus, ar...? Po to sekė istorija gaisro, kurio išdavoje mirė du pagyvenę vyrai. Kitame name policininkai suėmė jauną vyruką, nes jo namuose buvo didžiulis kiekis narkotikų ir bomboms gaminti medžiagos. Toliau buvo baisu stebėti, kaip automobilio katastrofoje pakeliui i svečius užsimušė šeši paaugliai. Kitame pranešime buvo nupasakotos mirtys asmenų, kurie kadaise simboliškai atlikdavo kalėdinius vaidmenis... Žodžiu, visos „naujosios“ ribojasi tik žiaurumais, mirtimis, gaisrais, nors pasaulyje nestinga ir pasididžiavimą bei džiaugsmą teikiančių pozityvių įvykių. Daugelį metų stebint televiziją, tenka stebėtis, kad nematome Nobelio ir Pulitzerio premijų laimėtojų, iškilias stipendijas ganančių abiturientų ar universitetų diplomantų. Net ir sporto srityje randama neigiamų

įvykių, tai ir mūsų pagarsėjęs krepšininkas Žydrūnas Ilgauskas vėl pateko i žinių skyrių, nes, žaidžiant krepšinį Floridoje, jo vienoje kojoje atsirado aštrus skausmas, nors nemano, kad jo koja vėl lūžusi trečią kartą. Jis nuskrido i Clevelando klinikas su viltimi, kad jo koja nieko rimto neatsitiktė...

Pagaliau televizijoje pasibaigė „sezono“ sveikinimai, perkrauti prekybinėmis reklamomis, kuriose pirkejai buvo viliojami nepaprastomis nuolaidomis ir skatinami artimuosius gausiai apdovanoti. Jau dingio i šventojo Nikolaj karikatūra – „Santa Claus“, kuris dominavo visose reklamose ir sveikinimuose, krautuvėse ant kelių glausdavo vaikučius, su jais nusifotografuodamas. „Sezono“ metu vietinio dienraščio beveik nebuvo įmanoma viena ranka pakelti, nes visi puslapiai buvo perkrauti šimtais reklamų ir net atskirai pridėti daugelio puslapių „katalogai“, o per pašta plaukė šimtai aukų prašymų. Iš spaudos tenka patirti, kad paroduotuvės „sezono“ metu uždirba daugiau pelno negu per išėjusius metus... Deja, Amerika niekur neskelbia, kad „sezonas“ yra Advento laikotarpis, kai laukiama Išganytojo gimimo dienos. Tuo tarpu tikintieji lanko šventoves, meldžiasi ir, kas yra savaime suprantama, nori savo artimuosius nudžiuginti dovanomis. Tame nieko neigiamo nėra, tik stinga viešumoje pripažinimo, kad didžiausias „sezono kaltininkas“ yra Kūdikėlis Jėzus.

Stiprinami ryšiai LB atstovams tarinant su LTSC, ALTu ir Lietuvių Fondu

(atkelta iš 1 psl.)

bėgyje peržiūrės bei papildys. Tikimasi, jog susitarimo esama nebe už kalnų!

Kalbamasi su ALTu

ALTu valdybos pirm. Sauliui Kupriui ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantui S. Gečiui sutarus, 2000 m. gruodžio 2 dieną Lemonte, IL, esančiuose Ateitininkų namuose prie ilgo posėdžių stalo pokalbiui susėdė šių organizacijų atstovai. ALTui atstovavo pirm. S. Kuprys, P. Buchas, J. Krutulis, J. Gaižutis, M. Marcinkienė, S. Daulienė, S. Dubauskas, A. Kazlauskas, A. Sakalaitė, J. Polikaitis, P. Jurkus ir p. Motušis. JAV LB Krašto valdybai atstovavo pirm. A. Gečys, dr. R. Kriaučiūnas, J. Ardy ir T. Gečienė. Pokalbiui pirmininkavęs S. Kuprys įvardinamame žodyje aptarė ALTu veiklą iš istorinės perspektyvos. Jis analizavo esamą padėtį, atkreipdamas dėmesį i besikeičiantį išeivijos veidą, Vertindamas tarpusavio bendradarbiavimo galimybes, jis kvietė dėmesin imti ALTu ir LB-nės tapatybės ir integralumo principus ir gvildinti ryšių palaikymo, atstovavimo Washingtono ir dalyvavimo bendrinėse organizacijose (JBNC, BAFL, BATUN, CEEC) klausimus.

Sveikinimo žodį taręs A. Gečys pasidžiaugė, kad po daugiau kaip 30 metų pertraukos JAV LB-nės ir ALTu atstovai, be pašaliečių tarpininkavimo, vėl galėjo susėsti prie bendro stalo ir svarstyti klausimus, opius Lietuvai ir jos išeivijai.

Išskirtinis dėmesys buvo skirtas ALTu ir LB institucijų bendradarbiavimui ryšium su sie-

kiamu 2002 metais Lietuvos pakvietimu i NATO sudėtį. Buvu aptarta, kas šiuo klausimu yra vykdoma, apžvelgtos kliūtys, įvertintos pakvietimo perspektyvos, paminėtos JAV-jų prezidentinių kandidatų pozicijos NATO plėtros klausimu, pasakyta už svarbą ALTui ir JAV LB-nei artimai bendradarbiauti. Ilgesnės diskusijos susilaukė siūlymas NATO reikalui sudaryti bendrą ALTu ir JAV LB vadovaujamą komisiją – „task force“, kuri mobilizuotų visas išeivijoje veikiančias organizacijas ir pavienius tautiečius specifiniam Lietuvos pakvietimo i NATO sudėtį uždaviniui. Nors diskusijos pradžioje turėta abejonių, ar toks *ad hoc* junginys neatsilieps neigiamai i šių institucijų individualiai vystomą veiklą, vėliau buvo pritarta jungtinio organo sudarymui. Galutinis sprendimas darytinas 2001 m. pradžioje, išaiškinus „task force“ struktūrą, pavaldumą, finansavimą ir suderinus šį nutarimą su Lietuvos pareigūnais.

Svarstant veiklos stiprinimą NATO reikalui, aptartos tokios intensyvios veiklos finansavimo galimybės. Sustiprinta visuomenės finansinė parama, būtina abiem institucijoms. Apgailėta, kad Vasario 16-osios sukaikties proga pravedamuose va juose ALTui ir JAV LB tenka dėl aukų konkuruoti su paramą teikiančiomis labdaros, švietimo, medicinos/sveikatingumo pagalbos organizacijomis. Nutarta kreiptis i lietuvišką visuomenę, kad būtų grįžtama prie vyravusio principo – Vasario 16-osios aukos išimtinai nukreiptinos išeivijos „veiksniams“ – Amerikos Lietuvių Tarybai ir

DARBININKAS



341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyškus (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Sausio 13 - Lietuvos Laisvės Gynėjų diena, Minėjimas rengiamas Apriškimo parapijos salėje sekmadienį, sausio 14 d., tuojau po 10 val. lietuviškų mišių. Kalbės Sausio 13-sios įvykių liudytojas Lietuvos gen. konsulas dr. R. Morkvėnas. Žiūr. skelbimą šiame puslapyje.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Direktorių metinis posėdis įvyks š. m. vasario 3 d. Religinės Šalpos patalpose, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Koncelebruotos laidotuvių mišios lietuvių ir anglų kalbomis buvo aukotos sausio 2 d. 9:30 val. ryto už a. a. **Mykolo Senkevičiaus** sielą. Jis mirė sulaukęs 97 metų amžiaus, buvo Lietuvos Vycių 110 kuopos narys. Palaidotas Calvary kapinėse. Gilia užuojautą reiškia velionio seseriai Madeline, sūnui, dukteriai, jų šeimoms, giminėms ir draugams. Amžiną atilsį Mykolui Senkevičiui!

Parapijos organizacijos sausio mėnesį **renkasi** po 10 val. r. mišių **sekančia tvarka:** Holy Name Society - sausio 14. Parapijos jaunimas atlieka skaitinius sausio 21 d. 10 val. mišių metu. Tą pačią dieną yra švenčiamos vedybinės sukaktys ir gimtadieniai, kurie išpuola sausio mėnesį.

Lietuvos vycių 110 kuopos susirinkimas įvyks **sausio 28 d.** parapijos salėje tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

CCD klasės vyksta kiekvieną sekmadienį CCD pastate tuojau po 10 val. mišių.

Naujųjų Metų sutikimas, kurį rengė Lietuvių Atletų klubas Kultūros Židinyje, praėjo sėkmingai. Grojo Janušo orkestras. Gera maistą pateikė viena lenkų firma. Dalyvavo arti 150 žmonių.

LIETUVIŲ FONDAS Lithuanian Foundation

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (630) 257-1616
Fax: (630) 257-1647

suprasdamas sunkią lietuvių išeivijos spaudos leidimo padėtį ir įvertindamas jos reikšmę Lietuvių Fondo augime bei įnašą lietuvių išlaikymui išeivijoje, 2000 m. gruodžio 19 d. **DARBININKUI** paskyrė 3,500 dol. paramą.

DARBININKO leidėjai ir administracija nuoširdžiai dėkoja už paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.

JAV LB Brooklyn-Queens apylinkės valdyba

maloniai kviečia |

Sausio 13-sios įvykių
dešimties metų sukakties
MINEJIMĄ

š. m. sausio 14 d.

Apriškimo parapijos bažnyčioje 10 val. ryto mišios už žuvusius

Po jų - Minėjimas apatinėje parapijos salėje. Kalbės Lietuvos gen. konsulas dr. R. Morkvėnas, tų įvykių liudytojas. Bus rodomas video filmas.

Po minėjimo užkandžiai
lėjimas - laisva auka.

Pagerbtas prelatas Vytautas Balčiūnas

Dr. JUOZAS KRIAUČIŪNAS

Prel. Vytautas Balčiūnas, sulaukęs 90 m. amžiaus (gimęs 1910 m. lapkričio 21 d.), buvo pagerbtas 2000 m. gruodžio 9 d. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno Putname, CT, dalyvaujant būriui prelato giminių, vienuolyno seselių, keturiems vietiniams kunigams ir Putname bei apylinkėse gyvenantiems lietuviams.

Pagerbimas pradėtas iškilmingomis padėkos Mišiomis vienuolyno koplyčioje 11 val. ryto. Mišioms vadovavo pats prelatas, koncelebruojant kunigams: prel. A. Bertašius, A. Diškevičius, J. Grabiui ir R. Krasauskui. Pamoksle kun. A. Diškevičius pabrėžė kunigų reikalingumą, keliant ir gili-

nant tikėjimą ir krikščionims vykdančiam artimo meilės veiklą. Prelatas Balčiūnas buvo labai veiklus tose abiejose srityse. Mišių giesmes giedodavo koplyčioje susirinkusieji, vadovaujami vargonais grojančios muzikos Aldonos Prapuolenytės. Mišių pokomuninių laikotarpiu solistė V. Balčiūnienė (Čičauskaitė) pagiedodavo vieną giesmę lotyniškai.

Po pamaldų sekusiuose pietuose - vaišėse ir pabendravime vienuolyno valgomojame, jubilatas buvo sveikintas asmeniškai, taip pat sveikintas kalbomis, prisimenant jo uneitą gyvenimą keliai ir svarbesnius atliktus darbus. Dr. Č. Masaitis, prelato svainis, sveikindamas pateikė ir prelato gyvenimo kelią, paminėdamas svarbesnius įvykius ir darbus. Kai ką papildė po jo kalbėję kiti asmenys.

Vytautas Balčiūnas gimė mokytojo šeimoje Rėčiūnuose, Vilkaviškio apskr. Mokėsi ir baigė Biržų gimnaziją, po to Kauno kunigų seminariją ir pradėjo studijas VDU Teologijos fakultete. Kunigu išventintas 1933 m. Studijas teko nutraukti, nes buvo paskirtas Panevėžio mokyklų ir kalėjimo kapelionu. Ten tapo ir Krikščionių darbininkų bei Katalikų moterų draugijų dvasios vadovu. 1936 m. perkeltas į Pasvalį Komerčinės gimnazijos ir kitų mokyklų religijos mokytoju. 1939 m. pakviestas į Kauną Kunigų seminarijoje dėstyti teologiją ir būti seminarijos dvasios tėvu. Tuo pačiu metu VDU universitete baigė teologijos studijas ir tapo teologijos adjunktų.

Boševikams vėl okupuojant

Dr. Kazio Martinkaus pomirtinis stipendijų fondas

Biochemiko dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) stipendijų fondą jo atminimui įamžinti 1985 m. įsteigė tėvai, sesuo ir artimi draugai. Tūkstančio dolerių stipendija kasmet skiriama lietuviams studentams - magistro ar daktaro laipsnio - onkologijos, biochemijos, farmakologijos ar pan. srityse. Šiame stipendija jau paskirta Kaune gyvenančiam Tomui Tamuliui, studijuojančiam Vytauto Didžiojo universitete Aplinkosaugos katedroje, tiriant oro ir vandens taršos įtaką vaikų vėžio ligoms. Informacijų stipendijų reikalais su prašymų formomis galima gauti rašant: Kristina Martinkutė, dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629-3011, USA.

Renata Baliūnaitė, buvusi newyorkietė, pereitą savaitę mirė Nebraskoje. Gyvendama New Yorke, aštuonerius metus dirbo Vyties kelionių agentūroje. Buvo apie 40 metų amžiaus.



Jubilatas prelatas Vytautas Balčiūnas, sulaukęs 90 m. amžiaus, apjuosiamas juosta 2000 m. gruodžio 9 d. Juosta apjuosia Violeta Balčiūnienė; šalia jos kun. A. Diškevičius. Kitoje jubilato pusėje - kun. R. Krasauskas ir prel. A. Bertašius.

Lietuvą 1944 m., jis pasitraukė į Vokietiją, iš kurios 1945 m. išvyko į Italiją ir Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje tapo dvasios tėvu ir studentams, berods visiems kunigams, dėstė dvasinę teologiją ir liturgiką. O jis pats studijavo Popiežiškame universitete, baigęs įsigijo daktaro laipsnį. 1963 m. atvyko į JAV ir tapo Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno laikomų senelių namų Thompson, CT, kapelionu. 1988 m. jis persikėlė į Matulaičio slaugos namus Putname, kur buvo ir yra rezidentu kunigu.

Visą savo kunigo gyvenimą, nežiūrint kokiose pareigose buvo, stengėsi rasti laiko praversti rekolekcijas ar atsinaujinimą lietuvių parapijose, vienuolynuose ar šiaip tikinčiųjų grupėms tiek Lietuvoje, Vokietijoje, tiek Italijoje, Prancūzijoje, D. Britanijoje, Australijoje, Kanadoje ir JAV. Daug kartų buvo kapelionu ateitininkų kultūros savaitę metu Kennebunkporte, ME. Nuo 1972 m. jis įsijungė į Charizmatinio atsinaujinimo sąjūdį ir 1978 m. į Marijos kunigų sąjūdį, buvo tų sąjūdžių veiklus narys.

Nuo Lietuvos laikų būdamas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos nariu, pasistengė, kad 1972 m. JAV gyvenantieji Akademijos nariai susiburtų į atskirus židinius, ir kad ši organizacija būtų inkorporuota Connecticut valstijoje kaip mokslo ir kultūros organizacija, nesiekianti pelno, ir tuo pačiu ji pati ir jos nariai būtų atleisti nuo valstybinių mokesčių. Tuo nuo mokesčių atleidimu naudojosi ir Akademijos autonomijos padalinys ALKA, Amerikos

Lietuvių Kultūros Archyvas Putname. Prel. V. Balčiūnas buvo ir yra ALKos direktoriato narys, buvo JAV esančios Akademijos valdybos sekretoriumi. Vienas iš reikšmingųjų jo darbų buvo suorganizavimas "Krikščionis Gyvenime" būrelio, kuris išleido (berods) 28 religinio turinio knygas. Kelios tų knygų parašytos, verstos ar redaguotos paties prelato. Pats būrelis sudarė autonominį trečią Akademijos padalinį. Kitas svarbiųjų jo darbų yra 1979 m. įkaltas magnetofono juosta viso Naujojo Testamento, kas igalina nepajėgiančiuosius skaityti išklasyti Evangelijas.

Visą laiką prel. V. Balčiūnas buvo Lietuvių Bendruomenės narys, dažnai dalyvaudavo organizacijos seimuose, suvažiavimuose, apygardų ir apylinkių rengtuose susirinkimuose ir minėjimuose, ypač dažnai atlikdamas religinę dalį.

Didėjančios vyresnio amžiaus žmogaus negalios priverė prelata būti globotiniu Matulaičio namuose.

Jubilatą sveikino ir dėkojo už jo atliktus darbus dar keli asmenys: J. Rygelis, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos vardu, dr. J. Kriaučiūnas - ALKos ir "Krikščionis gyvenime", S. Cibienė - ateitininkų ir šeimo, A. Vedeckas ir inž. Balčiūnas - giminių, kun. J. Grabys - kunigų, J. Bružas ir R. Drazdauskas - Lietuvių Bendruomenės ir apylinkės lietuvių vardu. Prel. Vytautas Balčiūnas atsakė į visus sveikinimus džiugiu, daug kartų pakartotu "ačiū, ačiū". Visiems asistojus, sugiedota "Ilgiausių metų".



Dr. Aldona Janačienė, Yonkers, NY. Šiame ir vėl, kaip kasmet, atskubėjo "Darbininkui" į pagalbą, apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Mielai daktarei nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę dosnią paramą.**

Kun. Leonard Jocys, Cheboygan, MI, šiemet padidino savo nuolatinę dosnią paramą, apmokėdamas prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.**

Elena Zmij, N. Forth Myers, FL., šiemet ir vėl, kaip jau daugelį metų jai įprasta, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę dosnią paramą mūsų spaudai.**

P. Algis Raulinaitis, Burbank, CA, šiemet ir vėl, kaip kasmet, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Mielam nuolatiniam rėmėjui nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą ir linkėjimus.**

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant i Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. **(sk.)**

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. **(sk)**

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Išnuomojamas pilnai apstatytas butas savaitgaliams arba ilgesniam laikui **Catskill kalnuose**, netoli Belleayr, NY, gražioje vietovėje. Du miegamieji su paklotom lovom, virtuvė su indais ir šaldytuvu, salonas su TV, vonios kambarys su "Whirl-pool". Skambinti tel. (718) 777-2768 arba (845) 254-4545. E-mail: kjkatinas@earthlink.net

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali šeiminkauti ir prižiūrėti vaikus, senelius, ligonius; gali valyti butus. Turi patirties siuvėjos darbe. Sutinka vykti į Florida. Norėtų gyventi šeimoje. Skambinti tel. 718 435-1067. Prašyti Daivą. **(sk.)**

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Phoenix Lietuvių Katalikų Misija aukoja 100 dol.

Jane Karalis, Jacksonville, FL - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Kerpu, šukuoju, darau pusmetinius sušukavimus. Regina Savickaitė, 84-20 96th St., Woodhaven, NY. 718 805-3612.

"Vilties" siuntinių agentūra praneša, kad konteineriai su siuntėjų šventinėmis dovanomis jau išsiųsti i Lietuvą. Gruodžio mėnesį konteineris nebuvo išsiųstas.

Kas nespėjote paruošti siuntinio, galite pasiųsti pinigų. Apie šias sąlygas **skaitykite VILTIES skelbime šestame puslapyje.**

VILTIES atstovas New Yorke yra Algis Jankauskas, tel. 718-849-2260. Jis suteiks Jums įvairiausių informacijų apie **VILTIES** agentūros teikiamas paslaugas.

Atlantic Express Corp., siuntinių i Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, 2001 sausio 13 d. nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851.**

Parduodamas dviejų kambarių butas Vilniaus miesto centre, senamiestyje, netoli Katedros aikštės, ramioje vietoje. Kaina 70,000 dol. Butas galėtų būti įrengtas pagal pirkejo pageidavimus. Skambinti i Chicagą tel. (312) 491-0492 po 7 val. vak. **(sk.)**